

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ



Πτυχιακή εργασία

Η ΧΡΗΣΗ SOCIAL NETWORK SITES
(ΙΣΤΟΤΟΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ) ΑΠΟ
ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Βασιλική Δημητριάδη

Λεμεσός 2013

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Πτυχιακή εργασία

Η ΧΡΗΣΗ SOCIAL NETWORK SITES
(ΙΣΤΟΤΟΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ) ΑΠΟ
ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Βασιλική Δημητριάδη

Σύμβουλος καθηγητής
Δρ. Ανδρέας Λαγός

Λεμεσός 2013

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Βασιλική Δημητριάδη, 2013

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All right sreserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Πολυμέσων και Γραφικών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον επιβλέπων καθηγητή μου Δρ.Ανδρέα Λαγό όπως και την κα Αντιγόνη Παρμαξή, για την πολύτιμη βοήθεια τους στην παρούσα πτυχιακή εργασία. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συμμετέχοντες της έρευνας για τον χρόνο και την βοήθεια τους. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την οικογένεια μου Πέτρο, Κατερίνα και Μαριλένα για την συνεχή τους στήριξη.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι Ιστοσελίδες Κοινωνικής Δικτύωσης (ΙΚΔ) προσελκύουν ολοένα και περισσότερο πληθυσμό μέρα με τη μέρα. Στους χρήστες των ΙΚΔ τα τελευταία χρόνια συμπεριλήφθηκαν και τα άτομα με αναπηρίες. Στην παρούσα εργασία, βασικός στόχος είναι να διαφανεί κατά πόσο είναι πιθανή η χρήση ΙΚΔ από άτομα με αναπηρίες στην Κύπρο. Ταυτόχρονα θέτονται υποερωτήματα, όπως οι λόγοι που χρησιμοποιούν τους ΙΚΔ, η χρονική διάρκεια που απασχολούνται σε αυτούς, οι ΙΚΔ που χρησιμοποιούν και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Καταρχάς δίνονται βασικές έννοιες γύρω από τους ΙΚΔ, τα άτομα με αναπηρίες, την Προσβασιμότητα των ΙΚΔ και τον Καθολικό σχεδιασμό μέσα από προϋπάρχουσες έρευνες. Στη συνέχεια παρουσιάζονται έρευνες, που αφορούν τη χρήση των ΙΚΔ και τα άτομα με αναπηρίες από άλλες χώρες. Για την διεκπεραίωση του πιο πάνω στόχου, έγινε χρήση δομημένου ερωτηματολογίου υπό μορφή συνέντευξης, ως μεθοδολογία. Η συλλογή δεδομένων έγινε από 30 άτομα με αναπηρίες (13-60 ετών) που διαμένουν στην Κύπρο, με σκόπιμη δειγματοληψία λόγω του συγκεκριμένου πληθυσμού, που μελετάται. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν τόσο μέσα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση όσο και από την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν σε πρώτη φάση, ότι ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων με αναπηρίες από το δείγμα πληθυσμού που ερευνήθηκε κάνουν χρήση των ΙΚΔ. Επιπλέον φάνηκε ότι οι πιο πιθανοί λόγοι χρήσης των ΙΚΔ με βάσει τις προτιμήσεις είναι για ψυχαγωγία και εκπαίδευση-ενημέρωση. Επιπλέον αναφέρθηκαν δυσκολίες εισδοχής σε ΙΚΔ, από τους άνθρωπους με οπτική αναπηρία σε μεγαλύτερο βαθμό από τα υπόλοιπα είδη αναπηριών που ερωτήθηκαν. Τέλος, συνιστάται περαιτέρω έρευνα στο παρόν θέμα, από ένα μεγαλύτερο δείγμα πληθυσμού, για γενίκευση των αποτελεσμάτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	iv
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	v
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	vii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	viii
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	ix
ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ.....	x
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	xi
1 Social Network Sites ή Ιστότοποι Κοινωνικής Δικτύωσης	1
1.1 Ορισμός Ιστότοπων Κοινωνικής Δικτύωσης	1
1.2 Λόγοι χρήσης ΙΚΔ.....	2
1.3 Ιστορική αναδρομή ΙΚΔ.....	3
1.4 Οι πιο γνωστοί ΙΚΔ	6
2 Άτομα με αναπηρίες.....	9
3 Προσβασιμότητα και Καθολικός σχεδιασμός.....	10
4 Η χρήση των ΙΚΔ από άνθρωπους με αναπηρίες	11
5 Μεθοδολογία Έρευνας.....	16
5.1 Πληθυσμός ενδιαφέροντος.....	16
5.2 Μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν.....	16
5.2.1 Μέθοδος δειγματοληψίας.....	16
5.2.2 Μέθοδος συλλογής δεδομένων	16
6 ΑΝΑΛΥΣΗ/ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ/ΣΥΖΗΤΗΣΗ	18
6.1 Ανάλυση ερωτηματολογίων	18
6.1.1 Ερωτήσεις προσωπικού περιεχομένου	18
6.1.2 Ερωτήσεις για τη χρήση ΙΚΔ	19
6.2 Συγκρίσεις	29
6.2.1 Είδος αναπηρίας-χρήση ΙΚΔ.....	29

6.2.2 Είδος αναπηρίας-λόγοι χρήσης ΙΚΔ.....	30
6.2.3 Είδος αναπηρίας-ΙΚΔ που γίνεται χρήση.....	31
6.2.4 Είδος αναπηρίας-διευκολύνσεις από τη χρήση ΙΚΔ	31
6.2.5 Είδος αναπηρίας-δυσκολίες εισδοχής σε ΙΚΔ.....	32
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ/ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	34
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	41
Α. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	41
Β. ΦΟΡΜΑ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ	46

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Χρονολογική έναρξη των σημαντικότερων ΙΚΔ.....	7
Πίνακας 2: Μορφωτικό επίπεδο.....	19
Πίνακας 3: Ποιές πτυχές της ζωής σας πιστεύετε ότι διευκολύνουν οι ΙΚΔ.....	25
Πίνακας 4: Θα λέγατε ότι η χρήση των ΙΚΔ είναι.....	26

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Εικόνα 1: Ποιά είναι η φύση της αναπηρίας που αντιμετωπίζετε.....	18
Εικόνα 2: Χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο	20
Εικόνα 3: Γνωρίζετε τι είναι οι ΙΚΔ.....	21
Εικόνα 4: Χρησιμοποιήσατε ποτέ ΙΚΔ	21
Εικόνα 5: Για ποιούς λόγους δεν χρησιμοποιείτε ΙΚΔ.....	22
Εικόνα 6: Για ποιούς λόγους χρησιμοποιείτε ΙΚΔ	23
Εικόνα 7: Ποιούς ΙΚΔ χρησιμοποιείται πιο συχνά	24
Εικόνα 8: Για πόσες ώρες της ημέρας κάνετε χρήση των ΙΚΔ.....	25
Εικόνα 9: Αντιμετωπίζετε δυσκολίες κατά την εισδοχή σας στους ΙΚΔ	26
Εικόνα 10: Θεωρείται πως οι ΙΚΔ που χρησιμοποιείτε τηρούν τις προδιαγραφές για χρήση από όλους τους ανθρώπους	28
Εικόνα 11: Σύγκριση είδους αναπηρίας-χρήσης ΙΚΔ	29
Εικόνα 12: Σύγκριση είδους αναπηρίας-λόγων χρήσης ΙΚΔ	30
Εικόνα 13: Σύγκριση είδους αναπηρίας-ΙΚΔ που γίνεται χρήση.....	31
Εικόνα 14: Σύγκριση είδους αναπηρίας-διευκολύνσεων από τη χρήση ΙΚΔ	32
Εικόνα 15: Σύγκριση είδους αναπηρίας-δυσκολιών εισδοχής σε ΙΚΔ	33

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΙΚΔ: Ιστότοποι Κοινωνικής Δικτύωσης

ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ

Online

Απευθείας σύνδεση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικά

Η παρούσα πτυχιακή εργασία διερευνά την χρήση των Ιστότοπων Κοινωνικής Δικτύωσης (ΙΚΔ), από ανθρώπους με αναπηρίες, που διαμένουν στην Κύπρο. Κύριος στόχος είναι να διαφανεί κατά πόσο οι άνθρωποι με αναπηρίες κάνουν χρήση των ΙΚΔ. Ταυτόχρονα θέτονται υποερωτήματα όπως οι λόγοι που χρησιμοποιούν τους ΙΚΔ, η χρονική διάρκεια που απασχολούνται σε αυτούς, οι ΙΚΔ που χρησιμοποιούν και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

Οι ΙΚΔ, η απήχηση τους στο κοινό όπως και οι λόγοι χρήσης τους, απασχολούν τα τελευταία χρόνια ένα μεγάλο πλήθος ερευνητών. Οι ΙΚΔ είναι υπηρεσίες βασισμένες στο διαδίκτυο που επιτρέπουν στους χρήστες να δημιουργούν ένα προφίλ σε ένα οριοθετημένο σύστημα και να κατασκευάζουν μια λίστα φίλων που θα μπορούν να διασχίσουν και να προβάλλουν μέσα στο σύστημα (Boyd & Ellison, 2007).

Εν συνεχεία οι ΙΚΔ, αποτελούν ένα αρκετά βοηθητικό εργαλείο για τους χρήστες, προσφέροντας τους ψυχαγωγία, επικοινωνία, ενημέρωση και εκπαίδευση. Ωστόσο, η εν λόγω έρευνα πραγματοποιείται για να διαφανεί εάν οι άνθρωποι με αναπηρίες συγκεκριμένα τις χρησιμοποιούν εξίσου εύκολα με τον υπόλοιπο πληθυσμό. Η προσβασιμότητα στους ΙΚΔ, ερευνάται μέσα από ορισμούς και γίνεται αναφορά στον Καθολικό σχεδιασμό, μια έννοια που συνδέεται άρρηκτα με την προσβασιμότητα.

Δομή Εργασίας

Σε αρχικό στάδιο πραγματοποιείται μια εκτενής βιβλιογραφική ανασκόπηση σε υπάρχουσες έρευνες σχετικές με τους ΙΚΔ. Σε αυτό το μέρος θίγονται πτυχές των ΙΚΔ, όπως ο ορισμός τους και οι λόγοι χρήσης τους. Επιπλέον, γίνεται μια ιστορική αναδρομή και αναφορά στους πιο διαδεδομένους ΙΚΔ.

Σε δεύτερο στάδιο ορίζονται από υφιστάμενη γνώση τόσο οι άνθρωποι με αναπηρίες όσο και η Προσβασιμότητα και ο Καθολικός σχεδιασμός που αποτελεί ένα προαπαιτούμενο για να είναι προσβάσιμοι οι ΙΚΔ σε όλο τον πληθυσμό με αναπηρίες και χωρίς.

Στη συνέχεια η έρευνα επικεντρώνεται στην καταγραφή ερευνών από υπάρχουσα γνώση, όσον αφορά την χρήση ΙΚΔ από ανθρώπους με αναπηρίες, από έρευνες του εξωτερικού.

Αποσκοπώντας στην απάντηση του κύριου ερευνητικού ερωτήματος, εάν γίνεται χρήση ΙΚΔ από ανθρώπους με αναπηρίες, πραγματοποιείται δειγματοληπτική διαδικασία με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου υπο μορφή συνέντευξης στους ανθρώπους με αναπηρίες που διαμένουν στην Κύπρο (13-60 ετών). Τα δεδομένα συλλέγονται μέσω μη τυχαίας δειγματοληψίας με σκοπιμότητα, λόγω του ειδικού χαρακτηριστικού που φέρει ο πληθυσμός που ερευνάται.

Η έρευνα κατατάσσεται στην θεωρητική και δειγματοληπτική, αφού χρησιμοποιεί εργαλεία έρευνας που απορρέουν από την ποσοτική έρευνα.

1 Social Network Sites ή Ιστότοποι Κοινωνικής Δικτύωσης

1.1 Ορισμός Ιστότοπων Κοινωνικής Δικτύωσης

Οι Ιστότοποι Κοινωνικής δικτύωσης (ΙΚΔ) αποτελούν ένα ύψιστης σημασίας τομέα για έρευνα από αρκετούς ερευνητές κατά τα τελευταία χρόνια, αφού κέρδισαν μεγάλη διασημότητα σε σύντομο χρονικό διάστημα, ώστε σήμερα να αποτελούν τις πιο δημοφιλείς σελίδες στο διαδίκτυο (Mislove, Druschel, Bhattacharjee, Marcon & Gummadi 2007). Σύμφωνα με τον Αθανάσαινα (2009) οι προαναφερθείσες ιστοσελίδες δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν με τη μετάβαση από το λεγόμενο web 1.0 στο web 2.0. Στην αρχική στατική τεχνολογία του web 1.0 οι προσωπικές και θεσμικές ιστοσελίδες ήταν μεταβλητές αλλά όχι δυναμικές (Paracharissi, 2002). Ενώ κατά την διαδραστική τεχνολογία του web 2.0 οι λειτουργίες που πρόσφεραν επικεντρώθηκαν στον χρήστη και την δική του αλληλεπίδραση με αυτές και όχι στις εφαρμογές. Ο πρόσφατος αυτός όρος πιστώνεται από αρκετούς στον Tim O' Reilly με την πρώτη δημόσια χρήση του σε ένα συνέδριο το 2004 (Leaning, 2009).

Μια αρχική διατύπωση για τους ΙΚΔ δίνεται από τους Boyd και Ellison (2007):

Ορίζουμε ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης, υπηρεσίες βασισμένες στο διαδίκτυο που επιτρέπουν στα άτομα (1) να κατασκευάσουν ένα δημόσιο ή ημι-δημόσιο προφίλ μέσα σε ένα σύστημα που οριοθετείται, (2) να αρθρώσουν μια λίστα άλλων χρηστών με τους οποίους μοιράζονται μια σύνδεση, και (3) να προβάλλουν και να διασχίζουν την λίστα των συνδέσεων τους και εκείνων που γίνονται από άλλους μέσα στο σύστημα. Η φύση και η ονοματολογία αυτών των συνδέσεων μπορεί να διαφέρουν από τόπο σε τόπο (σελ. 211).

Ενώ όμως γίνεται χρήση του όρου “Ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης” (social network sites) για περιγραφή ενός φαινομένου, στο δημόσιο λόγο παρατηρείται και η ύπαρξη του

όρου “social networking sites” εναλλακτικά. Μεταξύ των δύο όρων τείνεται να χρησιμοποιείται ο πρώτος όρος, εφόσον με την έννοια “networking” τονίζονται η έκταση, ο σκοπός και η έναρξη φιλικών σχέσεων συχνά από αγνώστους (Boyd & Ellison, 2007).

Ωστόσο ο ορισμός και η τυπολογία για τους ΙΚΔ που έδωσαν οι Boyd και Ellison (2007) στην έκθεσή τους με τίτλο “Social network sites: Definition, history, and scholarship”, έχει κριθεί από τον Beer (2008) ως ένας ευρύς ορισμός που περιλαμβάνει ΙΚΔ όπως για παράδειγμα το YouTube, όπου η φιλία δεν αποτελεί τον απώτερο σκοπό.

Επιπλέον αν και η δικτύωση είναι πιθανή σε αυτούς τους ΙΚΔ, στους οποίους θα γίνει αναφορά σε επόμενο κεφάλαιο, δεν είναι πρωταρχικής σημασίας σε αρκετούς από αυτούς (Boyd & Ellison, 2007).

1.2 Λόγοι χρήσης ΙΚΔ

Η χρήση των ΙΚΔ γίνεται επί καθημερινής βάσεως από μια μεγάλη μερίδα πληθυσμού για διαφορετικούς λόγους, ανάλογα με τον άνθρωπο και κυρίως τα ενδιαφέροντα του. Ως εκ τούτου ο Πάσσας (2009) ανέφερε “όπως φαίνεται η ενασχόληση με τη κοινωνική μας δικτύωση στο διαδίκτυο θα είναι από τις καθημερινές μας δραστηριότητες” (διαφάνεια 4).

Συγκεκριμένα οι λόγοι χρήσης των ΙΚΔ διαφέρουν ανά ιστοσελίδα και κατηγοριοποιούνται σε λόγους Κοινωνικοποίησης, Πλοήγησης και Δικτύωσης. Εν πρώτοις, γίνεται χρήση του όρου Κοινωνικοποίηση υπονοώντας μια διαπροσωπική επικοινωνία κατά την οποία ο χρήστης σε αυτούς τους συγκεκριμένους ιστότοπους έρχεται σε επαφή με άλλους χρήστες, έχοντας ως απώτερο στόχο την ψυχαγωγία του. Ένας δεύτερος λόγος αποτελεί την πλοήγηση, σύμφωνα με την οποία οι χρήστες χρησιμοποιούν συγκεκριμένους ΙΚΔ με σκοπό την εύρεση πληροφοριών. Για αυτό το λόγο σε τέτοιου είδους ιστότοπους οι χρήστες χρησιμοποιούν τις συνδέσεις τους με άλλους χρήστες με κύριο σκοπό την πρόσβαση σε πληροφορίες και γενικά δεδομένα σχετικά με τους φίλους τους ή και όχι. Ένας άλλος λόγος χρήσης των ΙΚΔ είναι και η δικτύωση. Η δικτύωση στους ΙΚΔ γίνεται με την χρήση των συνδέσεων φίλων ως μια πηγή για την εύρεση νέων φίλων (Thelwall, 2009). Επιπροσθέτως οι χρήστες των ΙΚΔ ανάλογα με τις λειτουργίες που προσφέρονται από αυτά, μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν για ποικίλους τρόπους, φτάνει να γίνουν μέλη για αρχή. Αρχικό βήμα για να ενταχθεί ένας άνθρωπος σε ένα ΙΚΔ, είναι η δημιουργία ενός προφίλ με το “να πληκτρολογήσει τον εαυτό του σε λειτουργία” (Sunden, 2003). Στη συνέχεια ο νέος χρήστης

καλείται να περάσει από μια μικρή διαδικασία για να φτάσει στο σημείο να ενεργοποιήσει τον εαυτό του ως χρήστη. Η διαδικασία αποτελείται από τη συμπλήρωση μιας φόρμας με προσωπικές πληροφορίες όπως το όνομα, την ηλικία, τα γενέθλια, το φύλο, την πόλη ή και την τοποθεσία, τη θρησκεία την εθνικότητα, τα προσωπικά ενδιαφέροντα, τα στοιχεία επικοινωνίας και ένα τμήμα με τίτλο «για μένα» (Taraszow, Aristodemou, Shitta, Laouris & Arsoy, 2010). Επιπλέον οι πιο πολλοί ΙΚΔ ενθαρρύνουν τους χρήστες, στην ανάρτηση φωτογραφικού ή και πολυμεσικού υλικού, για τροποποίηση της αισθητικής του προφίλ τους. Η προβολή ή όχι ενός προφίλ ποικίλλει από ένα ΙΚΔ σύμφωνα με την κρίση των χρηστών. Εφόσον ορισμένοι ΙΚΔ από προεπιλογή, θέτουν το προφίλ ανιχνεύσιμο από μηχανές αναζήτησης κάνοντας το ορατό σε όλους και άλλοι όχι. Σε άλλες περιπτώσεις ο ιδιοκτήτης του προφίλ, αποφασίζει εάν θα είναι ορατό από μηχανές αναζήτησης το προφίλ, Κοινό (Public) ή ανοιχτό μόνο για φίλους (Friends only), όσον αφορά την πρόσβαση στο προφίλ του. Οι δομικές αλλαγές γύρω από την ορατότητα και την πρόσβαση είναι από τους πρωτοβάθμιους τρόπους, που οι ΙΚΔ διαφοροποιούνται ο ένας απ'τον άλλο (Boyd & Ellison, 2007).

1.3 Ιστορική αναδρομή ΙΚΔ

Οι ΙΚΔ ξεκίνησαν παρέχοντας ελάχιστες δυνατότητες στους χρήστες, αν και με το πέρας των χρόνων εξελίχθηκαν σε μεγάλο βαθμό όπως θα αναλυθεί πιο κάτω, προσφέροντας αρκετές ευκαιρίες.

Η απαρχή των ΙΚΔ έγινε το 1997, (βλ.Πίνακα.1) με τον πρώτο αναγνωρίσιμο Ιστότοπο Κοινωνικής Δικτύωσης το SixDegrees.com που επέτρεπε στους χρήστες τη δημιουργία προφίλ και λιστών φίλων όπως και την περιήγηση σε αυτές (Gordon, 2013 · Hayes, 2000). Το SixDegrees.com προωθήθηκε ως ένα εργαλείο, με το οποίο οι άνθρωποι θα μπορούσαν να συνδεθούν και να στείλουν μηνύματα σε άλλους. Ωστόσο παρά τα εκατομμύρια χρήστες που προσέλκυσε το 2000 έκλεισε. Το 1999 εμφανίστηκε το LiveJournal που κατά την έναρξη του περιέλαβε μια κατεύθυνση συνδέσεις στις σελίδες των χρηστών. Στο LiveJournal οι άνθρωποι επισήμαναν άλλους ως φίλους τους για να ακολουθήσουν τα “επιστημονικά περιοδικά” τους και για διαχείριση των ρυθμίσεων απορρήτου (Boyd & Ellison, 2007). Την ίδια χρονολογία το BlackPlanet προβλήθηκε και έλαβε μεγάλη αναγνώριση μεταξύ των Αφρο-Αμερικάνων. Το BlackPlanet ήταν ένα μέρος για να δημοσιεύσει προσωπικών ιστοσελίδων, θέσεων εργασίας, ειδήσεων, δημοσκοπήσεων και συζητήσεων για πολιτικά και

κοινωνικά ζητήματα (Corcoran, 2004). Το 2000 η σουηδική LunarStorm δικτυακή κοινότητα αναμόρφωσε τον εαυτό της σαν ένα ΙΚΔ που περιείχε καταλόγους βιβλίων, βιβλία επισκεπτών και σελίδες από ημερολόγια. Ο ΙΚΔ MiGente επίσης ξεκίνησε το 2000 επιτρέποντας ότι και οι AsianAvenue και BlackPlanet (Boyd & Ellison, 2007).

Ο Cyworld, Κορεατικής καταγωγής ΙΚΔ ήρθε σε λειτουργία ένα χρόνο μετά, εγκαινιάζοντας τους εικονικούς κόσμους “ζωής” των χρηστών της (Thelwall, 2009). Ο Ryze έκανε το ντεμπούτο του τον ίδιο χρόνο και επέκτεινε την ιδέα του SixDegrees με την εφαρμογή του μοντέλου κοινωνικού δικτύου για την δημιουργία επιχειρηματικών και επαγγελματικών επαφών. Εφόσον ο στόχος του Ryze ήταν η σύνδεση χρηστών για επαγγελματικούς λόγους. Ονομάστηκε έτσι διότι “ήταν για τους ανθρώπους που βοηθούν ο ένας τον άλλον να «κινηθούν» (rise up) μέσω της ποιότητας της δικτύωσης” (Mahler, n.d.).

Σε επόμενο στάδιο το 2002 εμφανίστηκε το Fotolog, το Friendster και το Skyblog. Το Friendster ξεκίνησε το 2002 ως ένα κοινωνικό συμπλήρωμα του Ryze. Είχε σχεδιαστεί για να ανταγωνιστεί με το Match.com, ένα κερδοφόρο σε απευθείας σύνδεση ιστότοπο (Cohen, 2003). Το Friendster προσέλκυσε χρήστες 20 και κάτι ετών συνήθως, μορφωμένους, με αρκετά διαφορετικές κοινωνικές και σεξουαλικές προτιμήσεις (Boyd, 2004). Ωστόσο ο αριθμός των χρηστών αυξήθηκε σε 300.000 χρήστες από στόμα σε στόμα πριν την παραδοσιακή κάλυψη από τον τύπο που άρχισε το Μάιο του 2003 (O'Shea, 2003). Ο αρχικός σχεδιασμός του Friendster περιόριζε τους χρήστες από το να βλέπουν τα προφίλ των ανθρώπων που ήταν περισσότερο από τέσσερις βαθμούς μακριά. Για να δουν επιπλέον προφίλ, οι χρήστες άρχισαν προσθέτοντας γνωστούς και ξένους για επέκταση της εμβέλειάς τους. Οι τελικοί συλλέκτες ήταν ψεύτικα προφίλ που εκπροσωπούσαν εικονικούς φανταστικούς χαρακτήρες: διασημότητες, έννοιες και άλλες τέτοιες οντότητες. Αυτά τα "Fakesters" όπως ονομάστηκαν, εξοργίσαν την εταιρεία, οι οποίοι διέγραψαν τα ψεύτικα προφίλ (Boyd, 2008). Η δραστική διαγραφή των Fakesters σηματοδότησε για ορισμένους ότι η εταιρεία δεν μοιραζόταν τα ίδια ενδιαφέροντα των χρηστών. Πολλές πρώτες εφαρμογές αποσύρθηκαν λόγω της ρήξης της εμπιστοσύνης μεταξύ των χρηστών και της ιστοσελίδας (Boyd, 2006). Ωστόσο, την ίδια στιγμή ενώ στις ΗΠΑ εξασθενούσε η δημοτικότητά του ιστοτόπου, εκτινάχθηκε στα ύψη στις Φιλιππίνες, τη Σιγκαπούρη, τη Μαλαισία και την Ινδονησία (Goldberg, 2007).

Το 2003 εμφανίστηκαν οι ΙΚΔ Open BC/XING, Couchsurfing Tribe.net Last. FM, Hi5

LinkedIn και MySpace. Συγκεκριμένα το OpenBC/XING εστίασε σε ανθρώπους των επιχειρήσεων, η Couchsurfing συνέδεε τους ταξιδιώτες, το Tribe.net αναπτύχθηκε για να προσελκύσει ένα παθιασμένο πλήθος εξειδικευμένων χρηστών, το LastFm για μουσική ακρόαση και το Hi5 που υιοθετήθηκε από μικρότερες χώρες όπως η Λατινική Αμερική και η Νότια Αμερική (Boyd & Ellison, 2007).

Ταυτόχρονα το LinkedIn πήρε μια σαφώς πιο σοβαρή, προσέγγιση του φαινομένου κοινωνικής δικτύωσης. Αντί να είναι ένας χώρος συνάντησης για τους πρώην συμμαθητές, τους εφήβους, το LinkedIn ήταν και εξακολουθεί να είναι, ένας πόρος δικτύωσης για τους επιχειρηματίες που θέλουν να συνδεθούν με άλλους επαγγελματίες. Σήμερα, το LinkedIn μπορεί να υπερηφανεύεται για πάνω από 175 εκατομμύρια μέλη (Gordon, 2012). Στο MySpace οι φίλοι είχαν την ικανότητα να επικοινωνούν μέσω ιδιωτικών μηνυμάτων, καθώς και δημόσιων σχολίων (Thelwall, 2009). Το MySpace ξεχώρισε ως ένας ανοιχτού τύπου ιστότοπος, προσθέτοντας χαρακτηριστικά με βάση τη ζήτηση των χρηστών και επιτρέποντας τους να διαμορφώνουν και να ελέγχουν τις σελίδες τους ανάλογα με τις προτιμήσεις τους (Magid & Collier 2007 · Boyd, 2006). Ο εν λόγω ΙΚΔ ξεκίνησε στην Νότια Καλιφόρνια και εξυπηρέτησε στην συνέχεια τρεις διαφορετικούς πληθυσμούς: τους μουσικούς/καλλιτέχνες, τους έφηβους, καθώς και τον πληθυσμό αποφοίτων κολεγίων (Boyd & Ellison, 2007 · Bosworth, 2005).

Ένα χρόνο ακριβώς μετά ακολούθησαν ο Piczo, ο MultiPLY, ο Orkut που είχε ως μοναδικό σκοπό την κοινωνική δικτύωση και όχι την ανταλλαγή περιεχομένου όπως και το Flickr (www.flickr.com) ως ένας ΙΚΔ ανταλλαγής φωτογραφιών (Mislove et al 2007). Τον ίδιο καιρό εμφανίστηκαν το Dogster που απευθυνόταν σε σκύλους και το Catster σε γάτες, έχοντας ως διαχειριστές αυτών των ΙΚΔ τους ιδιοκτήτες των ζώων. Όπως και οι ΙΚΔ Mixi, HYVES, aSmallWorld, Dodgeball και το Facebook (Boyd & Ellison, 2007). Το Facebook δημιουργήθηκε από τον Mark Zuckerberg στις 4 του Φεβρουαρίου του 2004, αρχικά προοριζόταν για χρήση μόνο από τους φοιτητές του Πανεπιστήμιου Χάρβαρντ για να μοιράζονται οι φοιτητές την κατάσταση, τις φωτογραφίες τους, καθώς και άλλες λεπτομέρειες με φίλους από το σχολείο μέσω ενός δικτύου. Σταδιακά όμως επεκτάθηκε σε ένα ΙΚΔ σε πανεπιστήμια των ΗΠΑ το 2005 και σε επόμενο στάδιο πήρε παγκόσμιες διαστάσεις κατά το 2007 (Powell, 2009).

Το 2005 παρουσιάστηκε το Yahoo! 360, ο Cyworld στην Κίνα, ο Ning, το Youtube, ο Xanga,

το Bebo, ο Asian Avenue και επανεκκίνησε το BlackPlanet (Boyd & Ellison, 2007). Ο Ning παραχωρούσε στους χρήστες μια πλατφόρμα και υπηρεσία φιλοξενίας για ανάπτυξη των δικών τους ΙΚΔ (Ning, 2013). Ο Xanga αποτελούσε ένα είδος blog που τέθηκε ξανά σε λειτουργία το 2005 μαζί με το Bebo και το BlackPlanet (Boyd & Ellison, 2007). Το YouTube από το ξεκίνημα του αποτέλεσε ένα δημοφιλή ΙΚΔ για ανταλλαγή και παρακολούθηση μουσικών βίντεο (Mislove et al 2007).

Κατά το 2006 τέθηκαν σε λειτουργία ή επανεκκίνησαν το QQ, το Windows Live Spaces, το Twitter, το Cyworld και το MyChurch (Boyd & Ellison, 2007). Το Windows Live Spaces, αποδείχθηκε ένα πολύ ισχυρό κοινωνικό δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ μαθητών, το οποίο λειτούργησε κυρίως ως blog (Uzunboylu, Bicen & Cavus, 2011 · Thelwall, 2009). Ένα Blog ορίζεται ως ένας τύπος ιστοσελίδας που συνήθως εμφανίζει τις καταχωρήσεις ανά ημερομηνίες σε μια αντιστροφή χρονολογική σειρά (OECD, 2006 · Gill, 2004). Ο ΙΚΔ MyChurch είχε ως σκοπό την ένωση χριστιανικών εκκλησιών και των μελών τους (Boyd & Ellison, 2007).

Επιπλέον το Twitter είναι μια ιστοσελίδα microblogging, που χρησιμοποιήθηκε στην κινητή τηλεφωνία σε αρχικά στάδια αποσκοπώντας στην αποστολή άμεσων μνημάτων 140 χαρακτήρων κειμένου με ενημερώσεις ή «tweets», σε ένα δίκτυο άλλων χρηστών. Οι χρήστες είχαν πρόσβαση από το διαδίκτυο, από smartphones και από άλλες συσκευές (Marwick & Boyd, 2010).

Συμπερασματικά οι Ιστοσελίδες Κοινωνικής Δικτύωσης μέσα από τα χρόνια μετατράπηκαν από απλές υπηρεσίες, που πρόσφεραν τα βασικά σε πολύπλοκες και σύνθετες, δίνοντας άπειρες δυνατότητες στους μελλοντικούς χρήστες.

1.4 Οι πιο γνωστοί ΙΚΔ

Ο αριθμός των ΙΚΔ αυξάνεται ραγδαία, ωστόσο ορισμένοι όπως το MySpace, το Facebook, το Windows Live Spaces, ο Orkut και το Hi5 έχουν δελεάσει τεράστιο αριθμό χρηστών (Bicen & Cavus, 2010). Σύμφωνα με δεδομένα που δημοσίευσε το Facebook, ο ιστότοπος κατέχει περισσότερους από ένα δισεκατομμύριο ενεργούς χρήστες κάθε μήνα από το Δεκέμβριο του 2012. Συγκεκριμένα αναφέρονται 618 εκατομμύρια ενεργοί χρήστες επί καθημερινής βάσης και 680 εκατομμύρια ενεργοί χρήστες μηνιαία που χρησιμοποιούν το Facebook κινητής τηλεφωνίας τον Δεκέμβριο του 2012 (Key facts about Facebook, 2013). Σε σχετική έρευνα αξιολογήθηκαν οι πιο πάνω ΙΚΔ όσον αφορά την προτίμησή τους από 52

προπτυχιακούς φοιτητές Πανεπιστημίου στη Βόρεια Κύπρο, με χρήση ερωτηματολογίου. Τα ποσοστά σύμφωνα με τα αποτελέσματα παρουσιάζουν το Facebook και το MySpace, ως τους δύο προτεινόμενους ΙΚΔ (Bicen & Cavus, 2010).

Πίνακας 1: Χρονολογική έναρξη των σημαντικότερων ΙΚΔ

Χρονολογία	Όνομα Ιστότοπου Κοινωνικής δικτύωσης
1997	Six Degrees.com
1998	-
1999	Live Journal BlackPlanet
2000	LunarStorm (relaunch) MiGente *Six Degrees.com CLOSES
2001	CyWorld Ryze
2002	Fotolog Friendster Skyblog
2003	LinkedIn Tribe.net Couchsurfing Myspace Last.fm Hi-5 IMEEM
2004	Flickr Piczo Mixi (Japan) Facebook (Harvard only) Dodgeball Care2 (relaunch) Multiply aSmallworld

	<p>Catster</p> <p>Orkut</p> <p>Dogster</p> <p>Hyves</p>
2005	<p>Yahoo! 360</p> <p>Cyworld (China)</p> <p>Ning</p> <p>YouTube</p> <p>Xanga (relaunch)</p> <p>Bebo (relaunch)</p> <p>Facebook (high school networks)</p> <p>AsianAvenue</p> <p>BlackPlanet (relaunch)</p>
2006	<p>QQ (relaunch)</p> <p>Windows Live Spaces</p> <p>Twitter</p> <p>Facebook (everyone)</p> <p>Cyworld (USA)</p> <p>MyChurch</p>

Πηγή: Boyd & Elisson, 2007 · Thelwall, 2009

2 Άτομα με αναπηρίες

Όσον αφορά τις αναπηρίες, υπάρχει ένα ευρύ φάσμα προσεγγίσεων για τον εννοιολογικό καθορισμό τους. Σύμφωνα με την DDA (Disability discrimination act) (Δράση κατά των διακρίσεων της αναπηρίας (hmsο, 1995: section 1.1) ένα άτομο με αναπηρίες είναι “οποιοδήποτε άτομο με μια σωματική ή ψυχική βλάβη που έχει ουσιαστικές και μακροχρόνιες δυσμενείς επιπτώσεις, στην ικανότητα του να εκτελέσει τις συνήθεις ημερήσιες δραστηριότητες του”. Άλλοι ερευνητές και οργανισμοί (DPI,1982) ορίζουν την αναπηρία ως την απώλεια ή τον περιορισμό των ευκαιριών μιας κανονικής ζωής στην κοινωνία, εξαιτίας σωματικών και κοινωνικών εμποδίων. Επιπλέον, τα άτομα με αναπηρίες κατηγοριοποιούνται ως μια ανομοιογενής ομάδα πληθυσμού, προερχόμενη συγκεκριμένα με το βαθμό και το είδος αναπηρίας (Ecoplan Εταιρία Οικονομικών και Αναπτυξιακών μελετών, 2008).

Ο ορισμός αυτός μπορεί να γίνει κατανοητός μέσα από τρεις πτυχές του, την δυσλειτουργία, την αναπηρία και την μειονεξία. Η δυσλειτουργία λογίζεται ως οποιαδήποτε απώλεια ή ανωμαλία της ψυχολογικής, φυσιολογικής ή ανατομικής δομής ή λειτουργίας. Μια τέτοια απώλεια ή ανωμαλία θα μπορούσε να είναι η τύφλωση, η κώφωση ή και η απώλεια των άκρων ενός ανθρώπου. Η αναπηρία ταυτόχρονα αναφέρεται σε κάθε λειτουργικό εξαναγκασμό ή έλλειψη που επέρχεται από τη δυσλειτουργία της δυνατότητας εκτέλεσης φυσιολογικών και απλών δραστηριοτήτων. Τέλος, η έννοια μειονεξία περιλαμβάνει τη σχέση του ανθρώπου με αναπηρία με το περιβάλλον του και την επιρροή που του ασκεί (Mayhew & Hall, 2001). Οι αναπηρίες διαχωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες νοητικές, σωματικές ή κινητικές, αισθητηριακές, νοητικές, γνωστικές και συναισθηματικές (Νομαρχιακός σύλλογος ατόμων με αναπηρίες, χ.χ.).

3 Προσβασιμότητα και Καθολικός σχεδιασμός

Οι άνθρωποι με αναπηρίες αντιμετωπίζουν αρκετά προβλήματα προσβασιμότητας τόσο σε κτιριακές εγκαταστάσεις όσο και στην τεχνολογία. Ένας ορισμός της έννοιας της προσβασιμότητας παρατίθεται από τον Zajicek (2007), σύμφωνα με τον οποίο η προσβασιμότητα καθορίζεται με την άποψη της συμμετοχικότητας που είναι αντίθετη με τις μη προσιτές υπηρεσίες που παρέχονται στους ΙΚΔ και εξαιρούν τους χρήστες.

Ο Chuck Letoumeau (1998) ορίζει την προσβασιμότητα στο διαδίκτυο ως την κατάσταση (AccessibleWebdesign, §1) κατά την οποία:

οποιοσδήποτε μπορεί να χρησιμοποιήσει κάθε είδους περιήγηση τεχνολογίας στο διαδίκτυο πρέπει να είναι σε θέση, να επισκέπτεται οποιαδήποτε ιστοσελίδα και να παίρνει μια πλήρη και ολοκληρωμένη εικόνα των πληροφοριών καθώς και να έχει την ικανότητα να αλληλεπιδρά με την ιστοσελίδα, αν αυτό είναι απαραίτητο.

Στο ίδιο πλαίσιο κινούνται και οι αναφορές άλλων ερευνητών (Thatcher et al, 2002 · Paciello, 2000), που υποστηρίζουν ότι η προσβασιμότητα στον Ιστό δεν έχει επιτευχθεί ακόμα.

Μια έννοια συνυφασμένη με την Προσβασιμότητα είναι ο Καθολικός σχεδιασμός (Ζαφείρης & Ζαχαρία, 2001) ένας ορισμός που ταυτίζεται με την ανάπτυξη προϊόντων και περιβαλλόντων που είναι εύχρηστα από όλους τους άνθρωπος. Ως εκ τούτου η υιοθέτηση της ευχρηστίας του καθολικού σχεδιασμού στις διαδικτυακές ιστοσελίδες θα τις μετατρέψει σε προσιτούς χώρους για άτομα με αναπηρίες και μη. Για την αποπεράτωση αυτού του σκοπού το World Wide Web Consortium (W3C) μέσω σχηματισμού της ομάδας Web Accessibility Initiative (WAI) αναπτύσσει στρατηγικές και κατευθυντήριες γραμμές για να επέλθει η προσβασιμότητα στον Ιστό (Thatcher et al, 2006).

4 Η χρήση των ΙΚΔ από άνθρωπους με αναπηρίες

Σε αυτό το κεφάλαιο παρατίθενται προγενέστερες έρευνες για να διαφανεί κατά πόσο γίνεται χρήση ΙΚΔ από άτομα με αναπηρίες, ενώ τίγονται και θέματα προσβασιμότητας.

Οι Ζαφείρης και Ζαχαρία (2001), σε έρευνα τους διερευνούν την δυνατότητα προσβασιμότητας σε 30,000 Κυπριακές Ιστοσελίδες διαφόρων κατηγοριών, αξιολογώντας τις με τη χρήση του Bobby, αυτόματου εργαλείου αξιολόγησης προσβασιμότητας. Οι κατηγορίες ιστοσελίδων που αξιολογούνται είναι Επαγγελματικές, Ακαδημαϊκές, Κυβερνητικές και Οργανωτικές. Για την έρευνα έγινε συλλογή όσων διευθύνσεων URLs της Κύπρου ήταν εφικτό. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ιστοσελίδες της Κύπρου κατατάσσονται πολύ χαμηλά όσον αφορά την προσβασιμότητα, αφού μόνο το 20% από αυτές είναι εγκεκριμένες από το Bobby. Επιπλέον, διαφάνηκε μια σαφής αδυναμία πρόσβασης στις 4 κατηγορίες ιστοτόπων που αξιολογήθηκαν. Με την αυξανόμενη χρήση των εφαρμογών που βασίζονται στο διαδίκτυο η ίση πρόσβαση από τα άτομα με αναπηρίες σε αυτές αποτελεί θέμα ζωτικής σημασίας.

Μια άλλη έρευνα των Wentz και Lazar (2011), μελετά μεταξύ των εφαρμογών Facebook Desktop και Facebook Mobile ποιά είναι η πιο προσβάσιμη για άτομα με οπτική αναπηρία μέσω εμπειρικών δεδομένων. Οι συμμετέχοντες που έλαβαν μέρος στην έρευνα ήταν 15 τυφλοί χρήστες του Facebook Desktop σε πρώτο στάδιο και 15 τυφλοί χρήστες του Facebook Mobile σε δεύτερο στάδιο. Στις δυο αυτές φάσεις η έρευνα διεξήχθη με τη χρήση ενός netbook, ενός εξωτερικού πληκτρολογίου, εξωτερικών ηχείων, λογισμικού ανάγνωσης οθόνης και του Internet Explorer 8. Τα δεδομένα που πληκτρολόγησε ο χρήστης και ο χρόνος που δαπάνησε ήταν αυτά που λήφθηκαν υπόψη. Τα συμπεράσματα ανέδειξαν το Facebook Mobile ως το πιο εύχρηστο, σε αντίθεση με το Facebook Desktop. Ωστόσο, όσον αφορά την κινητή διασύνδεση διαφάνηκε η απουσία ορισμένων στοιχείων και η μη σταθερή ευθυγράμμιση του με την διασύνδεση του Facebook Desktop. Τα αποτελέσματα εγείρουν το ερώτημα εάν υπάρχει σε συχνή βάση μια διαφορά τόσο στη χρηστικότητα όσο και στη λειτουργικότητα μεταξύ δυο διαφορετικών διεπαφών για την ίδια εφαρμογή, εφόσον ο ένας τρόπος διασύνδεσης προτείνεται ως η πιο προσιτή έκδοση από τις δυο. Συνεπώς, η μαζική ευαισθητοποίηση και ανησυχία για την προσβασιμότητα σε αυτές τις εφαρμογές οδήγησε, όπως φάνηκε από την έρευνα, ένα σύνολο προγραμματιστών να προτείνουν την κινητή

έκδοση ως την πιο απλούστερη και πιο προσιτή για χρήστες με οπτική αναπηρία.

Εν συνεχεία, οι Leahy και Ó Broin (2004), εξετάζουν τη χρήση ΙΚΔ από χρήστες με οπτική αναπηρία για να εξακριβωθεί εάν είναι εφικτή η πλήρης πρόσβαση που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την κοινωνική τους ένταξη. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή Ιρλανδών χρηστών των ΙΚΔ ώστε να υπολογιστεί εάν το Web 2.0 εξαιρεί τα άτομα με αναπηρίες. Η χρήση 20 βλέποντων χρηστών και 29 με οπτικά προβλήματα ήταν το σύνολο των συμμετεχόντων. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν μέσω ανακοινώσεων που αποστάλθηκαν στο δίκτυο Visually Impaired Computer Society (VICS), με χρήση ερωτήσεων ειδικά σχεδιασμένων, ώστε να διαφανεί η ευαισθητοποίηση, η προθυμία ανταλλαγής πληροφοριών, η συνεργασία στο διαδίκτυο και οι προκλήσεις που αντιμετώπισαν οι συμμετέχοντες σε ιστοσελίδες και υπηρεσίες του Web 2.0. Η αξιολόγηση της έρευνας βασίστηκε σε δυο παραμέτρους, στην προσβασιμότητα και στη χρηστικότητα. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν κατηγοριοποιήθηκαν όσον αφορά το προφίλ των ερωτηθέντων, την ευαισθητοποίηση, την χρηστικότητα και τις προκλήσεις. Στην κατηγορία του προφίλ των ερωτηθέντων τα ευρήματα έδειξαν ότι πάνω από τα δύο τρίτα (69%) των ερωτηθέντων με προβλήματα όρασης ήταν εντελώς τυφλοί. Επιπλέον οι ηλικίες που έλαβαν μέρος και από τις δυο κατηγορίες διαφάνηκε ότι ήταν από 25-45 χρονών. Όσον αφορά τις προκλήσεις που αντιμετώπισαν και οι δυο ομάδες, διαπιστώθηκε ότι ήταν κυρίως φόβοι για την ιδιωτική τους ζωή και δυσπιστία για το περιεχόμενο. Ωστόσο, για τους ερωτηθέντες με οπτικά προβλήματα, η μεγαλύτερη πρόκληση ήταν η έλλειψη υποστήριξης προσβασιμότητας στην ίδια την τεχνολογία (80%). Σε σχέση με την χρηστικότητα τα δύο σύνολα των χρηστών ενδιαφέρονταν για τη χρήση αυτών των δικτυακών τόπων για τις ηλεκτρονικές επιχειρήσεις που σχετίζονται με λόγους εύρεσης πληροφοριών για προϊόντα που θα τους ενδιέφερε να αποκτήσουν. Τέλος για την κατηγορία ευαισθητοποίηση των χρηστών, τα αποτελέσματα έδειξαν χαμηλά ποσοστά γνώσης των ΙΚΔ Facebook, Bebo και MySpace από άτομα με οπτικές αναπηρίες σε σύγκριση με τους βλέποντες χρήστες. Αν και τα άτομα με οπτικές αναπηρίες ανέφεραν άλλες ΙΚΔ όπως τα MSN Groups, τα Yahoo! Groups, το Ning.com, το RSSMicro.com και τα wikis.

Οι Guo, Bricout και Huang (2005), εξετάζουν τη χρήση και την επίρεια του Διαδικτύου σε άτομα με αναπηρίες στην Κίνα. Τα στοιχεία της έρευνας λήφθηκαν από 122 άτομα με αναπηρίες της Κίνας, μέσω αρκετών μεγάλων ιστοσελίδων που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρίες. Οι ιστοσελίδες αυτές επιλέχθηκαν τον Αύγουστο του 2003 για την ανάπτυξη μιας

λίστας διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για το σκοπό της δειγματοληψίας. Επιπλέον, ως μεθοδολογία χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο που στάλθηκε σε 1471 διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ατόμων με αναπηρίες, που ήταν διαθέσιμες στους ερευνητές, αν και η συμμετοχή ήταν καθαρά εθελοντική. Στην έρευνα γίνεται χρήση του επίσημου ορισμού της αναπηρίας στην Κίνα, για να προσδιορίσουν οι ίδιοι σε σχετική ερώτηση την αναπηρία που φέρουν. Οι μετρήσεις αυτής της έρευνας βασίστηκαν στη χρήση και στην κοινωνική αλληλεπίδραση στο Διαδίκτυο, των ατόμων με αναπηρίες.

Τα ευρήματα της μελέτης φανέρωσαν ένα αναδυόμενο ψηφιακό χάσμα σχετικά με τη χρήση του Διαδικτύου από τα άτομα με αναπηρίες στην Κίνα, χωρίς να πρόκειται για αντιπροσωπευτικό δείγμα. Επιπλέον, διαφάνηκε ότι έχει προκληθεί αισθητή μείωση των υφιστάμενων κοινωνικών εμποδίων στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον για άτομα με αναπηρίες. Ένα άλλο σημαντικό εύρημα είναι ότι η χρήση του Διαδικτύου φαίνεται να επηρεάζει τις δομές της φιλίας. Άλλα ευρήματα υποδηλώνουν ότι οι ερωτηθέντες δεν θεωρούν ότι οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις που βασίζονται στο Διαδίκτυο ή τα δίκτυα μπορεί να πάρουν τη θέση της πραγματικής ζωής στα κοινωνικά δίκτυα. Αντίθετα, αυτού του είδους αλληλεπιδράσεις φαίνεται να είναι δευτερεύουσες.

Οι Bowker και Tuffin (2002), διεξήγαγαν εργασία σχετικά με τα άτομα με αναπηρία και την πρόσβαση τους, όταν συμμετέχουν σε online (απευθείας σύνδεση) συζητήσεις. Το έργο πραγματοποιήθηκε με αυτό το μοναδικό πληθυσμό που είχε γίνει διαθέσιμος μέσα από συνεντεύξεις, για να γίνει κατανοητή η ψυχολογία της διαχείρισης της αναπηρίας σε απευθείας σύνδεση συζητήσεις. Στην έρευνα συμμετείχαν άτομα με αναπηρίες από διάφορες οργανώσεις στη Νέα Ζηλανδία. Συγκεκριμένα συμμετείχαν δεκαπέντε άτομα με σωματικές και αισθητηριακές αναπηρίες, των οποίων οι ηλικίες κυμαίνονται από 30 έως 59 ετών. Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε σε απευθείας επικοινωνία ανάλογα με την επιλογή του συμμετέχοντα.

Από την ανάλυση, έγινε φανερό ότι τα άτομα με αναπηρία αξιολογήθηκαν, θέτοντας εκτός τις δυσλειτουργίες τους, εφόσον τις παρέλειψαν και οδηγήθηκαν στην αύξηση των ευκαιριών για επαναδιατύπωση της διαδικτυακής τους ταυτότητας. Επιπροσθέτως, αποδείχθηκε ότι η δυνατότητα της απόκρυψης των στοιχείων αναπηρίας για αυτά τα άτομα, ήταν το πιο ενδυναμωτικό ενώ βρίσκονταν σε απευθείας σύνδεση. Τα άτομα με αναπηρία υπό αυτές τις συνθήκες άντλησαν μια νέα υποκειμενικότητα στην οποία είναι ικανοί να τοποθετήσουν και

τον εαυτό τους σαν μια νέα ελεύθερη οντότητα, από τους περιορισμούς της πραγματικότητας.

Σε μια άλλη έρευνα οι Braithwaite, Waldron και Finn (1999), διερεύνησαν τα είδη και την έκταση των κοινωνικών μηνυμάτων υποστήριξης που ανταλλάχτηκαν από άτομα με αναπηρίες, κατά τη διάρκεια της συμμετοχής τους σε μια διαδικτυακή ομάδα στήριξης. Οι κύριοι στόχοι που έθεσαν οι ερευνητές ήταν ο καθορισμός της ποιότητας και της ποσότητας των ηλεκτρονικών μηνυμάτων υποστήριξης που λαμβάνουν τα άτομα με αναπηρία μέσω των κοινοποιήσεων. Επιπλέον, επεχείρησαν να διερευνήσουν το βαθμό της κοινωνικής υποστήριξης που προσφέρεται στα άτομα με αναπηρίες με αυτά τα μηνύματα. Οι συμμετέχοντες ήταν όλα τα άτομα που δημοσίευσαν μηνύματα σε ένα πινάκα ανακοινώσεων που ονομάστηκε "Δίκτυο υποστήριξης" για σκοπούς εμπιστευτικότητας.

Τα μηνύματα διανεμήθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μέσω ενός πανελλαδικού δικτύου υπολογιστή σε πίνακες ανακοινώσεων. Τα δεδομένα αποτελούνται από όλες τις δημοσιεύσεις κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ενός μήνα το 1995. Σε αυτά τα μηνύματα οι συμμετέχοντες σε ένα μεγάλο σύνολο αναφέρθηκαν ως άτομα με φυσικές αναπηρίες και ένα μικρό σύνολο με ψυχολογικές. Τα συμπεράσματα της έρευνας έδειξαν, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των μηνυμάτων παρείχαν σε μεγάλο βαθμό συναισθηματική και ενημερωτική υποστήριξη, ενώ η στήριξη στο δίκτυο και η υλική βοήθεια κυμαίνονταν σε μικρότερα ποσοστά. Ταυτόχρονα, η υποστήριξη φάνηκε να είναι πολύ χρήσιμη για τους ανθρώπους που είναι απομονωμένοι από κοινωνικά δίκτυα, λόγω περιορισμένης κινητικότητας. Έπειτα διαφάνηκε ότι τα άτομα που βρίσκουν την πληκτρολόγηση ευκολότερη από ό, τι την ομιλία είναι πιθανό να λαμβάνουν μεγαλύτερη κοινωνική στήριξη σε ψηφιακά περιβάλλοντα.

Οι Anderberg και Jönsson (2005), εξετάζουν τον τρόπο με το οποίο βιώνουν τη χρήση του Διαδικτύου οι άνθρωποι με σοβαρές σωματικές και κινητικές αναπηρίες και που είναι συνάμα χρήστες των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω συνεντεύξεων και εστίασε στην αλληλεπίδραση μέσω χρήσης του υπολογιστή. Εφόσον σε αρκετές περιπτώσεις οι δυνατότητες που προσφέρει ο υπολογιστής σε συνδυασμό με το διαδίκτυο, αποσκοπούν σε σημαντικές βελτιώσεις στη ζωή του ατόμου με αναπηρίες ποιοτικά και σε προσωπικό επίπεδο. Η ανάλυση είναι φαινομενογραφικής μορφής, με κατηγορίες και υποκατηγορίες που εμφανίζονται με τιμές. Τις τρεις κύριες κατηγορίες αποτελούν η ανεξαρτησία, η μάθηση και η επικοινωνία.

Οι συμμετέχοντες κυμάνθηκαν στα 200 άτομα που ερωτήθηκαν για τη χρήση του διαδικτύου σε συνεργασία με το κέντρο Διαδικτύου στο Τενερίφ της Ισπανίας. Συγχρόνως συνολικά 22 άτομα που έφεραν το προφίλ που ζητούσε η έρευνα, συμμετείχαν ανώνυμα σε μια εκτενή συνέντευξη. Η συνέντευξη έγινε πρόσωπο με πρόσωπο ή σε μια απευθείας σύνδεση συνέντευξη μέσω Microsoft Network Messenger (MSN). Όλοι οι συμμετέχοντες ήταν Σουηδικής καταγωγής και είχαν κάποια αναπηρία.

Μέσα από τις συνεντεύξεις προέκυψαν συμπεράσματα όπως ότι οι συμμετέχοντες στην κατηγορία ανεξαρτησία, θεωρούν ότι η κατοχή ενός υπολογιστή και η πρόσβαση στο διαδίκτυο διευκολύνει τη ζωή τους στο μέγιστο. Εφόσον τα περισσότερα άτομα έχουν προσωπική βοήθεια σε 24ωρη βάση, ως εκ τούτου αρκετές φορές νιώθουν ότι βρίσκονται υπό συνεχόμενο έλεγχο, χωρίς ιδιωτική ζωή. Ενώ ο άμεσος έλεγχος που προσφέρεται από έναν υπολογιστή σε απευθείας σύνδεση παρέχει ανεξαρτησία στις κινήσεις αυτών των ατόμων σε αρκετά θέματα καθώς και τη λήψη αυτόνομων αποφάσεων. Στην κατηγορία μάθηση, διαφάνηκε η ευκολία που προσφέρει μια διαδικτυακή κοινότητα στην εύρεση πληροφοριών για ένα χώρο που πρόκειται να επισκεφθούν. Επιπλέον, το διάβασμα ενός βιβλίου σε ηλεκτρονική μορφή, η εύρεση πληροφοριών για την αναπηρία τους και οι προκλήσεις μέσω παιχνιδιών που χρειάζονται εγρήγορση προσφέρονται σύμφωνα με τους συμμετέχοντες. Τέλος, στην κατηγορία Επικοινωνία, έγιναν αναφορές στην την προτίμηση των ατόμων με αναπηρίες να συναντιούνται σε ένα ψηφιακό περιβάλλον με άλλους, όπου οι οπτικές τους αναπηρίες δεν είναι ορατές. Η επιλογή της απόκρυψης ή αποκάλυψης της αναπηρίας των ατόμων αυτών σε άλλα αποτελεί ακόμη ένα σημαντικό πλεονέκτημα γι' αυτούς.

Συμπερασματικά προκύπτει μια σημαντική τεκμηρίωση περί ύπαρξης ψηφιακού χάσματος σχετικά με το βαθμό που διαφέρει η χρήση και η πρόσβαση στην πληροφορία της τεχνολογίας από τις διάφορες κοινωνικές ομάδες όπως τους ανθρώπους με αναπηρίες (van Dijk 2005 · DiMaggio et al. 2004 · Lenhart et al (αναφέρεται στο Dobransky & Hargittai2006) · Hargittai 2003 · Warschauer 2003 · Norris 2001).

5 Μεθοδολογία Έρευνας

5.1 Πληθυσμός ενδιαφέροντος

Τον πληθυσμό ενδιαφέροντος της εργασίας αυτής, αποτέλεσαν άτομα με αναπηρία που διαμένουν συγκεκριμένα στην Κύπρο και φέρουν κάποια μορφή αναπηρίας. Οι ηλικίες που προσεγγίστηκαν ήταν από 13-60 ετών. Το δείγμα πληθυσμού ήταν 30 άτομα με διάφορες αναπηρίες λόγω της δυσκολίας εντοπισμού της συγκεκριμένης ομάδας πληθυσμού. Οι αναπηρίες που προέκυψαν μετά την δειγματοληπτική διαδικασία περιλάμβαναν τα κινητικά προβλήματα, την μειωμένη όραση, την οπτική αναπηρία, τα προβλήματα ομιλίας και την κώφωση.

5.2 Μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν

5.2.1 Μέθοδος δειγματοληψίας

Η μέθοδος δειγματοληψίας που ακολουθήθηκε για τη συλλογή δεδομένων στην παρούσα έρευνα, ήταν η μη τυχαία δειγματοληψία με σκοπιμότητα. Η συγκεκριμένη διαδικασία δειγματοληψίας με σκοπιμότητα χρησιμοποιείται όταν τα “υποκείμενα” επιλέγονται λόγω κάποιων συγκεκριμένων χαρακτηριστικών. Ως εκ τούτου έγινε επιλογή της μη τυχαίας δειγματοληψίας με σκοπιμότητα καθώς η εργασία μου χρειαζόταν ένα δείγμα πληθυσμού με χαρακτηριστικό τις αναπηρίες. Κατά αυτή την μέθοδο επιλεχθήκαν συγκεκριμένα μόνο άτομα με αναπηρίες που διαμένουν στην Κύπρο και κλήθηκαν να απαντήσουν ένα δομημένο ανώνυμο ερωτηματολόγιο υπό μορφή συνέντευξης. Η ανωνυμία διασφαλίστηκε με την ενημέρωση των συμμετεχόντων στην αρχή και στο τέλος της δειγματοληπτικής διαδικασίας, ότι τα στοιχεία θα χρησιμοποιούνταν μόνο για σκοπούς έρευνας και για κανένα άλλο λόγο.

5.2.2 Μέθοδος συλλογής δεδομένων

Για τη διαδικασία συλλογής δεδομένων χορηγήθηκε ερωτηματολόγιο υπό μορφή συνέντευξης στα άτομα με αναπηρίες που είχαν επιλεχθεί σκόπιμα λόγω του συγκεκριμένου χαρακτηριστικού που μελετάται. Μέσα από πιλοτική έρευνα σε 4 άτομα με αναπηρίες διαπιστώθηκε ότι η μέση διάρκεια συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου ήταν 8-10 λεπτά για τους χρήστες των ΙΚΔ και 3-5 λεπτά για τους μη χρήστες. Η απάντηση των ερωτηματολογίων έγινε υπο μορφή προσωπικής συνέντευξης και τηλεφωνικώς, ανάλογα με

την προτίμηση των συμμετεχόντων. Το ερωτηματολόγιο δεν απαντήθηκε από τους ίδιους λόγω των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν, εκτός μεμονωμένων περιπτώσεων. Η περίοδος συλλογής των δεδομένων πραγματοποιήθηκε κατά τον Ιανουάριο του 2013. Το συνολικό δείγμα ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκε ήταν από 30 άτομα, 15 άνδρες και 15 γυναίκες. Η απάντηση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε σε Ιδιωτικούς χώρους όπως προσωπικές κατοικίες και Δημόσιους όπως Νοσοκομεία και Σχολεία. Η χρήση ερωτηματολογίου, ως μεθοδολογία έγινε διότι είναι μια εύκολη και γρήγορη λύση για συλλογή ποσοτικών δεδομένων, που απαιτούσε η θεματολογία της παρούσας εργασίας.

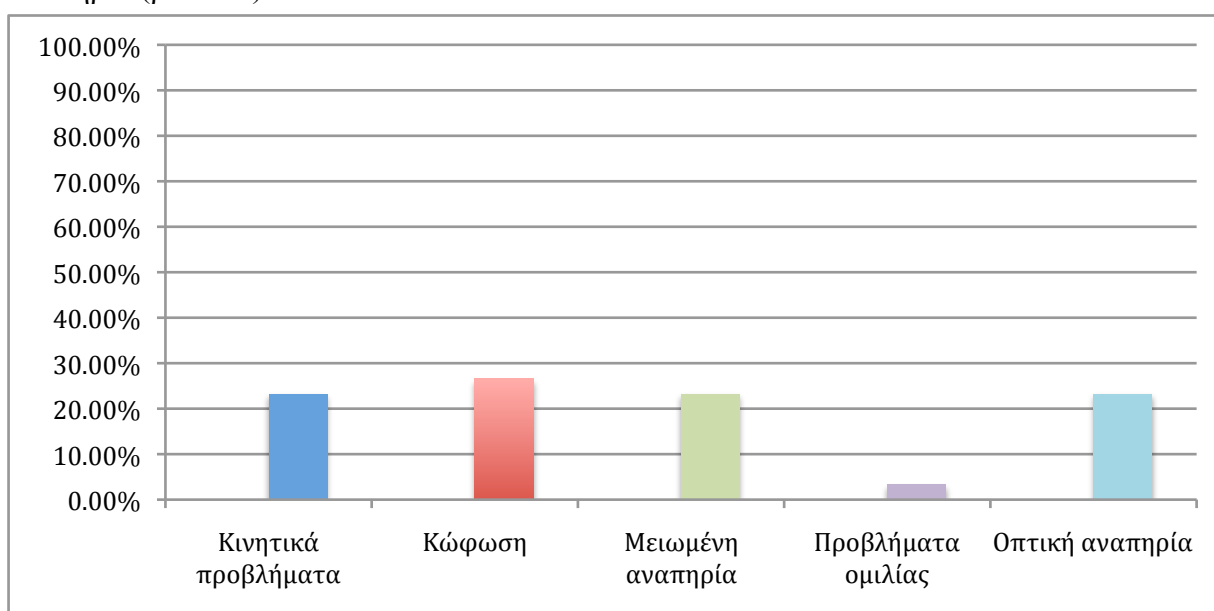
Οι μέθοδοι αυτοί χρησιμοποιήθηκαν, ώστε να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν σχετικά με το αν γίνεται χρήση των ΙΚΔ, από άτομα με αναπηρίες, ποιούς ΙΚΔ χρησιμοποιούν, για ποιούς λόγους τους χρησιμοποιούν και για πόσο χρονικό διάστημα την ημέρα απασχολούνται σε αυτές.

6 ΑΝΑΛΥΣΗ/ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ/ΣΥΖΗΤΗΣΗ

6.1 Ανάλυση ερωτηματολογίων

6.1.1 Ερωτήσεις προσωπικού περιεχομένου

Το δείγμα ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκε ήταν από 30 άτομα. Από τα 30 άτομα τα 15 (50%) ήταν άνδρες και τα άλλα 15 (50%) γυναίκες, μετά από απόφαση που πάρθηκε σε αρχικό στάδιο της έρευνας για ίσο αριθμό συμμετεχόντων. Ορισμένες προσωπικές σημαντικές ερωτήσεις αναλύονται πιο κάτω ώστε να ληφθεί μια πρώτη εικόνα του πληθυσμού ενδιαφέροντος, που κλήθηκε να απαντήσει το ερωτηματολόγιο. Το είδος της αναπηρίας του κάθε ατόμου, αποτέλεσε μια βασική ερώτηση που συμπεριλήφθηκε στο ερωτηματολόγιο για σκοπούς σύγκρισης σε επόμενο στάδιο και εφόσον ήταν αναγκαίο. Για τα άτομα αυτά δεν αποτέλεσε πρόβλημα η συγκεκριμένη ερώτηση αν και ερωτήθηκαν με κάθε σεβασμό προς το άτομο τους. Η επιλογή των ανθρώπων με αναπηρίες έγινε με βάση την διαθεσιμότητα και την δεκτικότητα τους στο να απαντήσουν το ερωτηματολόγιο. Για την απάντηση του ανώνυμου ερωτηματολογίου, δεν υπήρξαν αρνήσεις, και όλοι ήταν θετικοί προς τις ερωτήσεις. Μέσα από την ανάλυση των ερωτηματολογίων και συγκεκριμένα της σχετικής ερώτησης διαφάνηκε ότι οι ερωτηθέντες που προσεγγήθηκαν αντιμετώπιζαν Κινητικά προβλήματα, Κώφωση, Μειωμένη αναπηρία, Προβλήματα ομιλίας και Οπτική αναπηρία (βλ.εικ.1).



Εικόνα 1: Ποιά είναι η φύση της αναπηρίας που αντιμετωπίζετε;

Ακολούθως επιλέγηκε για ανάλυση το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων, διότι υπάρχει ενδεχόμενο να επηρεάζει την χρήση ΙΚΔ ή και όχι. Τα ποσοστά της ερώτησης κατέδειξαν, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων (40%) είχε επίπεδο μόρφωσης Ανώτερων/Ανώτατων σπουδών, που ήταν και το υψηλότερο επίπεδο μόρφωσης για τους ερωτηθέντες. Ένα γεγονός που αποδεικνύει ότι τα άτομα με αναπηρίες πλέον τείνουν να έχουν ίσα δικαιώματα μόρφωσης παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την πορεία φοίτησης τους σε Πανεπιστημιακού επιπέδου σπουδές. Με ένα ελάχιστο μικρότερο ποσοστό (30%) ακολούθησε η επιλογή του λυκείου, του Γυμνασίου (23.30%) και με το μικρότερο ποσοστό το δημοτικό σχολείο (6.66%). Τέλος στην επιλογή Μεταπτυχιακό το ποσοστό ήταν 0% (βλ. Πίνακα.2).

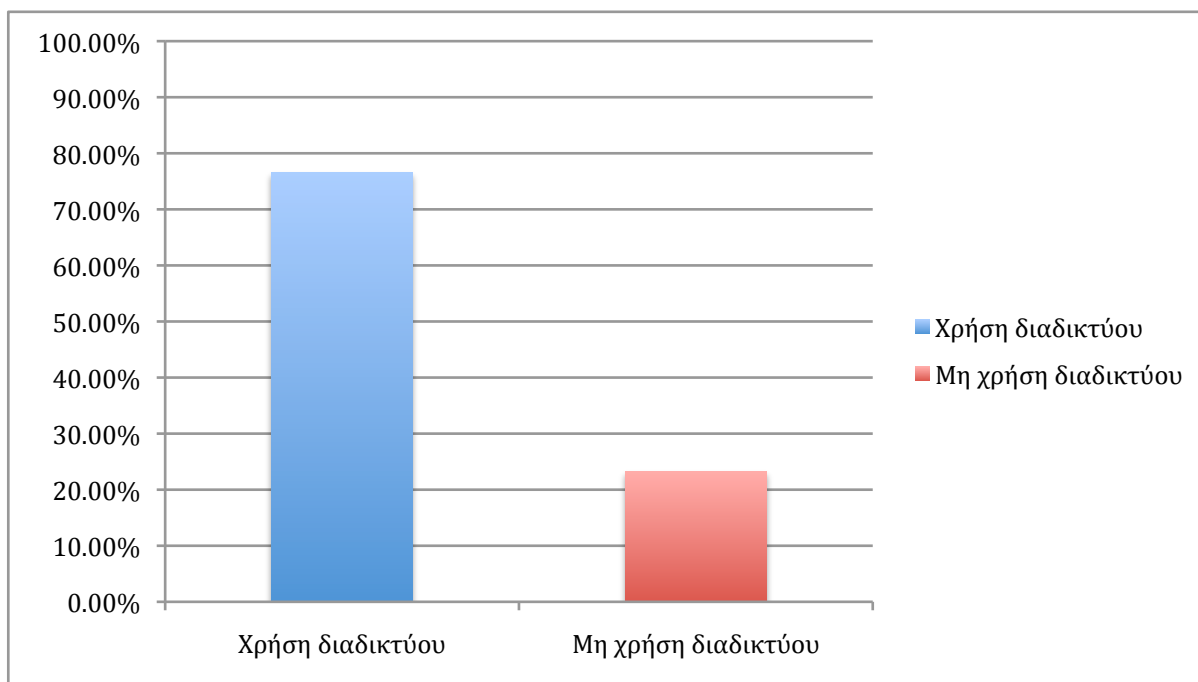
Πίνακας 2: Μορφωτικό επίπεδο

Μορφωτικό επίπεδο	
Δημοτικό σχολείο	6.66%
Γυμνάσιο	23.30%
Λύκειο	30%
Ανώτατες/Ανώτερες σπουδές	40%
Μεταπτυχιακό	0%

6.1.2 Ερωτήσεις για τη χρήση ΙΚΔ

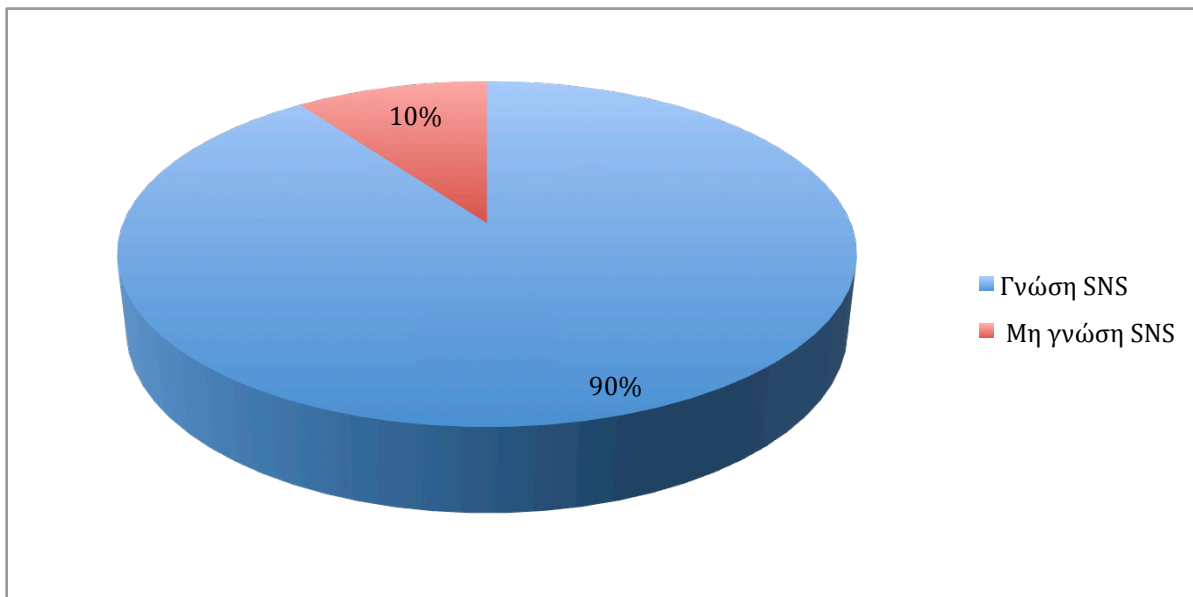
Καίριας σημασίας δεδομένα συλλέχθηκαν από το δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου που αφορά την χρήση των ΙΚΔ από ανθρώπους με αναπηρίες. Μια άλλη ερώτηση που θεωρήθηκε σημαντική προς ανάλυση, είναι η χρήση του διαδικτύου από τους ανθρώπους με αναπηρίες. Λειτουργήσε ως ένα πρώτο στάδιο για να διαφανεί, κατά πόσον υπάρχει πιθανότητα να χρησιμοποιούν τους ΙΚΔ, εφόσον κάνουν χρήση του διαδικτύου. Τα αποτελέσματα φανερώνουν ότι ένα μεγάλο σύνολο των συμμετεχόντων (76.60%) χρησιμοποιούν το

Διαδίκτυο και ένα μικρότερο ποσοστό (23.30%) όχι. Μέσω αυτών των ποσοστών διαφαίνεται ότι υπάρχει ενδεχόμενο ένα μεγάλο ποσοστό των ανθρώπων με αναπηρίες που ερωτήθηκαν να κάνει χρήση των ΙΚΔ (βλ.εικ.2).



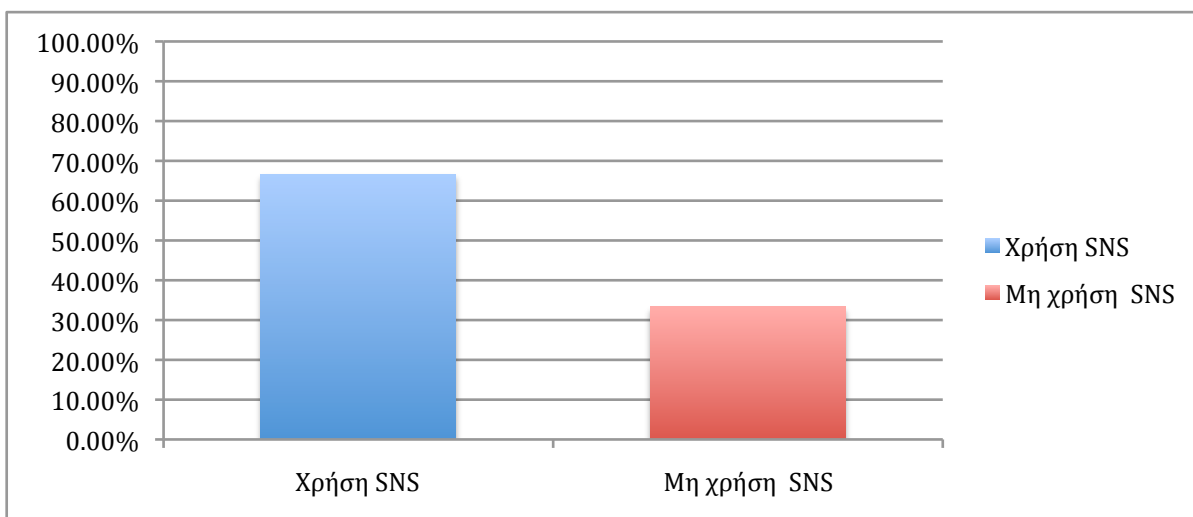
Εικόνα 2: Χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;

Σχετικά με τη γνώση περί των ΙΚΔ, τα ποσοστά με βάση τις απαντήσεις των συμμετεχόντων έδειξαν ότι οι περισσότεροι (90%) γνώριζαν τη σημασία τους, σε σχέση με ένα αρκετά μικρό ποσοστό (10%) που απάντησαν αρνητικά. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δόθηκαν τέσσερα παραδείγματα ΙΚΔ, διότι υπήρχε το ενδεχόμενο να γνωρίζουν τι είναι αλλά να μην γνωρίζουν την συνολική τους ονομασία. Αυτό το ενδεχόμενο παρουσιάστηκε ορισμένες φορές κατά την απάντηση των ερωτήσεων έτσι τα παραδείγματα ήταν βοηθητικά για τα άτομα με αναπηρίες, ως προς την κατανόηση. Συμπερασματικά διαφάνηκε ότι το μεγαλύτερο σύνολο των συμμετεχόντων, συγκεκριμένα οι 27 από τους 30 ανθρώπους με αναπηρίες γνώριζαν τι είναι οι ΙΚΔ (βλ.εικ.3).



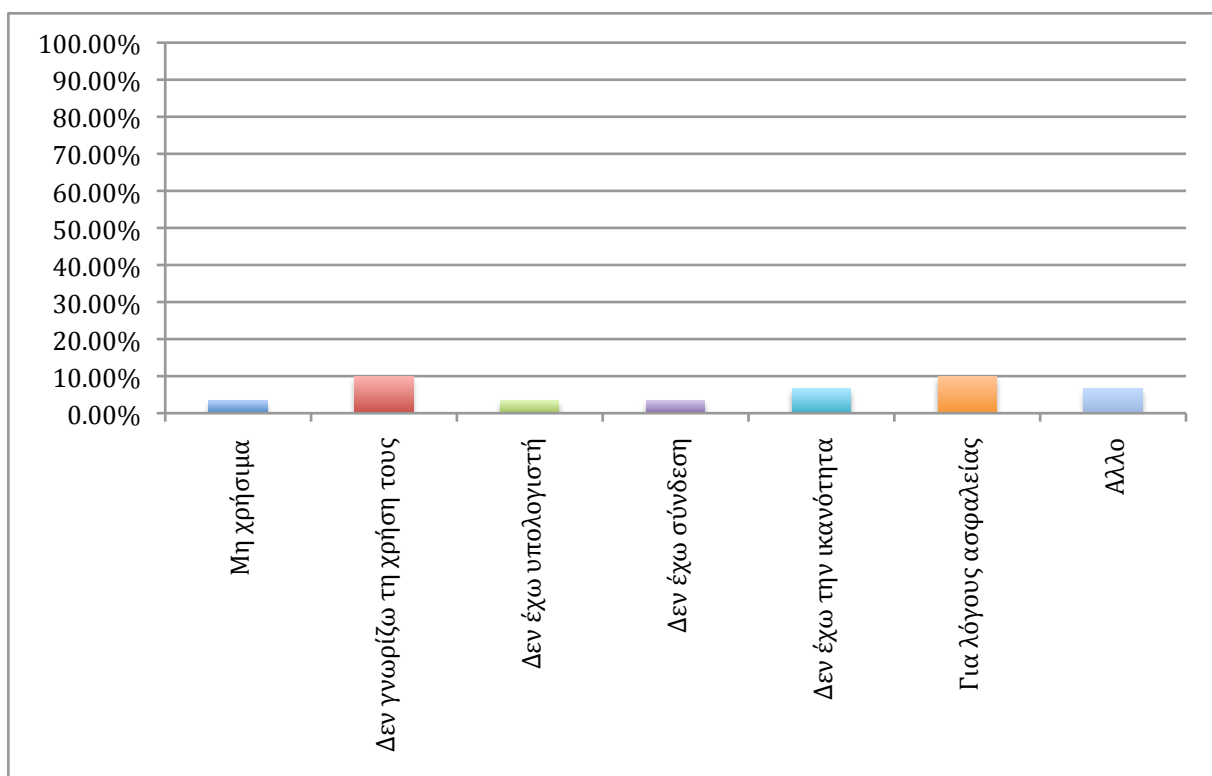
Εικόνα 3: Γνωρίζετε τι είναι οι ΙΚΔ(πχ. Facebook, Youtube, LinkedIn, Twitter);

Στην χρήση των ΙΚΔ που αποτέλεσε και έναν από τους κύριους στόχους προς απάντηση αυτής της Πτυχιακής εργασίας, μέσα από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων φάνηκε ότι ένα μεγάλο ποσοστό (66.60%) χρησιμοποιεί τους ΙΚΔ ενώ ένα πιο μικρό ποσοστό (33.30%) δεν κάνει χρήση. Συνολικά σύμφωνα με πληροφορίες που λήφθηκαν από την έρευνα που διεξήχθη, 20 άτομα από τα 30 δήλωσαν ότι έκαναν χρήση των ΙΚΔ ενώ τα υπόλοιπα 10 όχι. Για τους ανθρώπους με αναπηρίες που απαντούσαν το ερωτηματολόγιο και έδιναν αρνητική απάντηση στη χρήση ΙΚΔ, το ερωτηματολόγιο σταματούσε σε εκείνο το σημείο, αφού πρώτα απαντούσαν σχετική ερώτηση με τους λόγους που δεν έκαναν χρήση (βλ.εικ.4).



Εικόνα 4: Χρησιμοποιήσατε ποτέ ΙΚΔ;

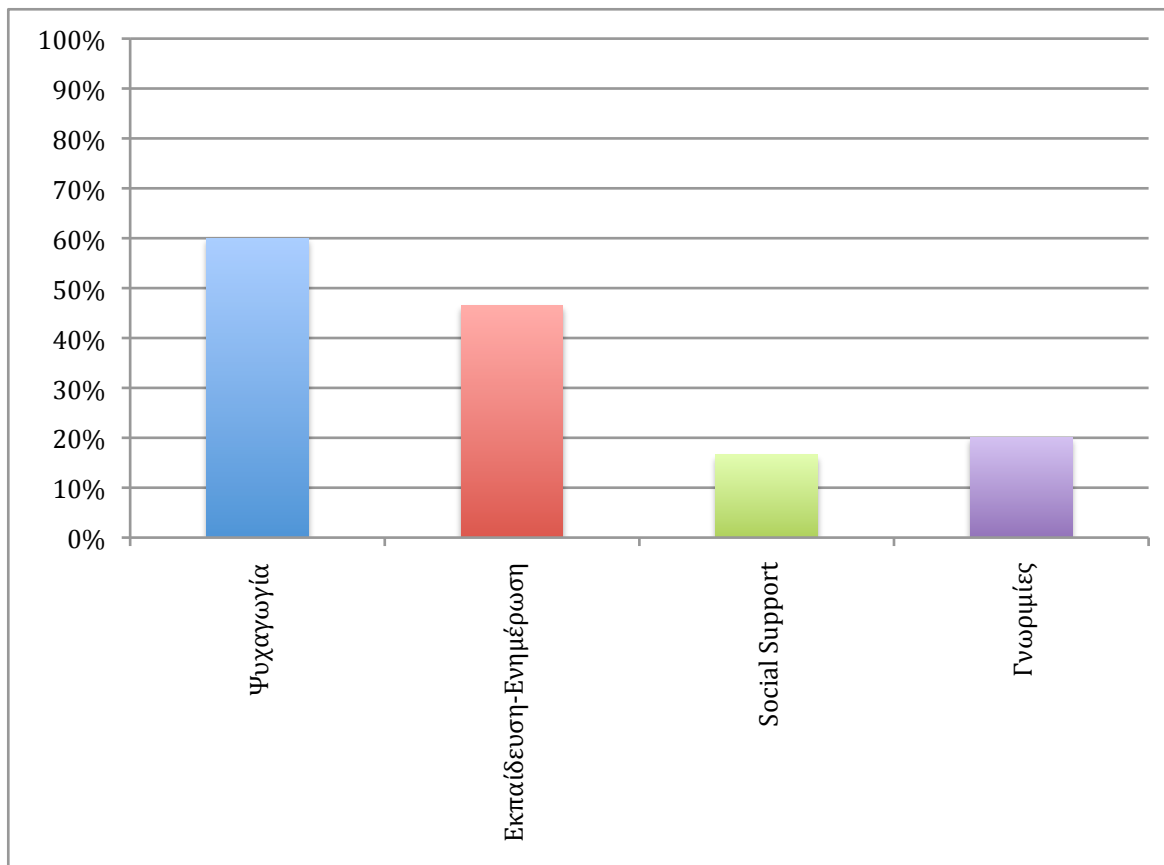
Μεταξύ των έξι κατηγοριών που είχαν να επιλέξουν οι συμμετέχοντες, διαφάνηκε πως οι δυο πιο κύριοι λόγοι που δεν χρησιμοποιούν ΙΚΔ, με βάση τα ποσοστά είναι διότι δεν γνωρίζουν τη χρήση τους (10%) και για λόγους ασφαλείας (10%). Σε πιο χαμηλά ποσοστά κυμάνθηκαν οι κατηγορίες μη ύπαρξη ικανότητας (6.66%) και οι άλλοι λόγοι (6.66%). Στους άλλους λόγους αναφέρθηκαν οι προσωπικοί λόγοι που τους ωθούν να μην τα χρησιμοποιούν, ο χρόνος που πιθανόν να μην έχουν για να ασχοληθούν με τους ΙΚΔ και ο απρόσωπος τους χαρακτήρας. Ενώ πιο μικρά ποσοστά έλαβαν οι κατηγορίες μη χρήσιμα (3.33%) και σε ίδιο ποσοστό κυμάνθηκε η ανύπαρκτη σύνδεση και το γεγονός ότι δεν έχουν καν υπολογιστή (βλ.εικ.5).



Εικόνα 5: Για ποιούς λόγους δεν χρησιμοποιείτε τους ΙΚΔ;

Στους λόγους χρήσης ΙΚΔ τα άτομα που απάντησαν θετικά, χρειάστηκε να επιλέξουν ανάλογους λόγους για τους οποίους τα χρησιμοποιούν, όπως έκαναν και τα άτομα που απάντησαν αρνητικά επιλέγοντας λόγους για τους οποίους δεν τα χρησιμοποιούν. Οι συμμετέχοντες δήλωσαν ως τον πιο σημαντικό λόγο χρήσης των ΙΚΔ, την ψυχαγωγία με ένα αρκετά υψηλό ποσοστό (60%), ενώ στην συνέχεια ακολούθησε η κατηγορία Εκπαίδευση-Ενημέρωση (46.60%). Οι γνωριμίες ακολούθησαν με ένα μικρό ποσοστό (20%) και η

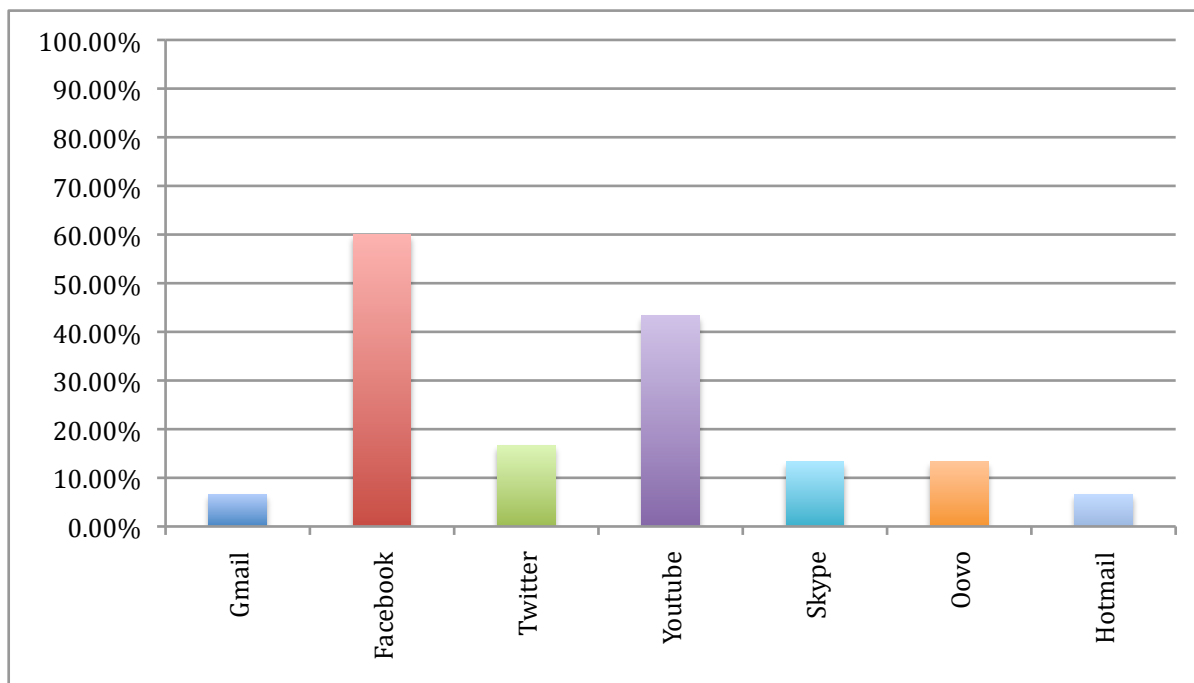
κοινωνική στήριξη (Social support) προς το άτομο τους (16.60%) κατατάχθηκε ως ο λιγότερο πιθανός λόγος που θα έκαναν χρήση των ΙΚΔ από το δείγμα πληθυσμού που ερευνήθηκε (βλ.εικ.6).



Εικόνα 6: Για ποιούς λόγους χρησιμοποιείτε τους ΙΚΔ;

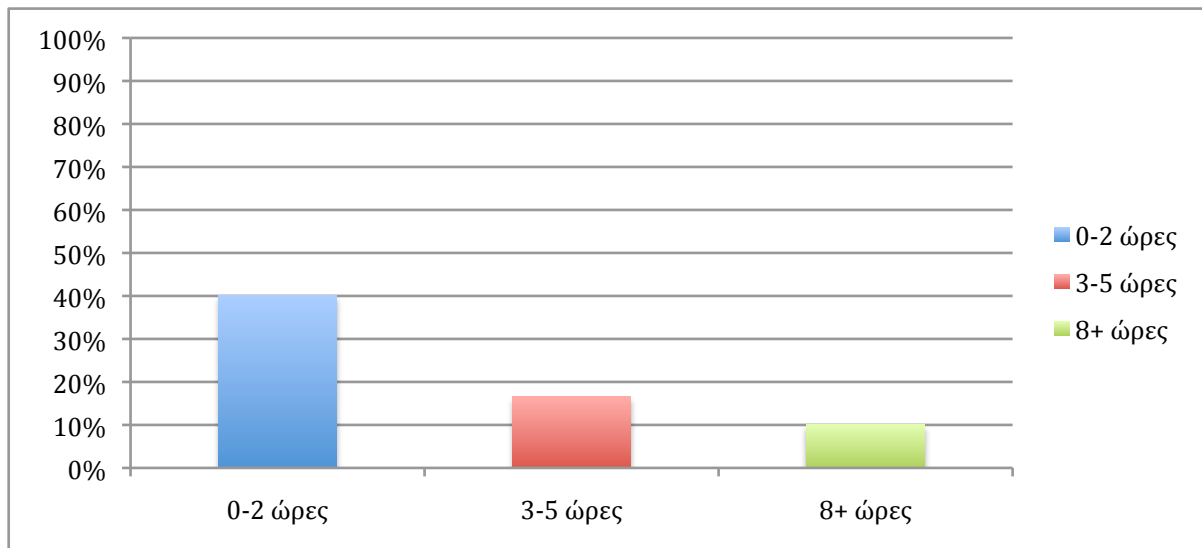
Οι άνθρωποι με αναπηρίες που θεωρήθηκαν χρήστες με την θετική τους απάντηση στη χρήση ΙΚΔ, κλήθηκαν να αναφέρουν τους ΙΚΔ που χρησιμοποιούν πιο συχνά. Ορισμένα παραδείγματα ΙΚΔ είχαν δοθεί ήδη σε προηγούμενη ερώτηση για τη γνώση των ΙΚΔ, για την ευκολία του συγκεκριμένου πληθυσμού. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες δεν αντιμετώπισαν δυσκολίες να απαντήσουν την ερώτηση εκτός από ένα μικρό δείγμα του πληθυσμού των Κωφών συμμετεχόντων που ερωτήθηκαν. Οι συγκεκριμένοι συμμετέχοντες χρειάστηκαν καθοδήγηση σε νοηματική γλώσσα από την δασκάλα τους για να κατανοήσουν τι ζητούσε η ερώτηση, ενώ διαφάνηκε ότι γνώριζαν τους ΙΚΔ, αλλά πιθανότατα να είχε προκληθεί σύγχυση από τον όρο ΙΚΔ, που δεν γνώριζαν τη σημασία του εξαρχής. Όπως διαφαίνεται από την πιο κάτω εικόνα το Facebook χρησιμοποιείται από το μεγαλύτερο ποσοστό (60%) των συμμετεχόντων, ακολουθεί το Youtube (43,30%), το Twitter σε ένα χαμηλότερο

ποσοστό χρήσης (16.60%), το Skype και το Oovo (13.30%) και τα Gmail και Hotmail με το μικρότερο ποσοστό (6.66%). Η διαπίστωση αυτή που αφορά τη χρήση ΙΚΔ έγινε με την καταμέτρηση των απαντήσεων που λήφθηκαν από το δείγμα πληθυσμού που μελετήθηκε χωρίς να είναι αντιπροσωπευτική και γενικευμένη για όλο των πληθυσμό ανθρώπων με αναπηρίες της Κύπρου (βλ.εικ.7).



Εικόνα 7: Ποιούς ΙΚΔ χρησιμοποιείται πιο συχνά; (Αναφέρετε)

Σχετικά με τη συχνότητα χρήσης των ΙΚΔ το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετεχόντων δήλωσαν ότι κάνουν χρήση από 0-2 ώρες (40%), ενώ η απάντηση για 3-5 ώρες επιλέχθηκε από ένα μικρότερο ποσοστό (16.60%) και 8+ ώρες από τον ελάχιστο αριθμό χρηστών (10%). Από τις επιλογές των χρηστών όσον αφορά τις ώρες που χρησιμοποιούν τους ΙΚΔ, διαφάνηκε ότι καταβάλλουν ελάχιστο χρόνο για τους ΙΚΔ, για δικούς τους λόγους (βλ.εικ.8).



Εικόνα 8: Για πόσες ώρες της ημέρας κάνετε χρήση των ΙΚΔ;

Οι συμμετέχοντες που απάντησαν θετικά στη χρήση ΙΚΔ, απάντησαν ερώτηση σχετική με τις πτυχές της ζωής τους που επηρεάζουν οι ΙΚΔ. Η ερώτηση αυτή απαντήθηκε με μια κλίμακα από το 1-5. Με βάση την κλίμακα (1=καθόλου, 2=Λίγο, 3=Μέτρια, 4=Πολύ και 5=Πάρα πολύ) η πτυχή της ζωής τους που θεωρούν οι ίδιοι ότι διευκολύνεται περισσότερο από τις ΙΚΔ ήταν η Ενημέρωση (3.90/5). Έπειτα ακολούθησε η Επικοινωνία (3.65/5), η Ψυχαγωγία (3.45/5), και οι Γνωριμίες (2.50/5). Συμπερασματικά με βάση αυτά τα αποτελέσματα διαφάνηκε ότι στις κατηγορίες Ενημέρωση, Επικοινωνία και Ψυχαγωγία οι ερωτηθέντες διευκολύνονται από μέτρια έως πολύ. Ενώ στην κατηγορία γνωριμίες από λίγο μέχρι μέτρια (βλ.Πίνακα.3).

Πίνακας 3: Ποιές πτυχές της ζωής σας πιστεύετε ότι διευκολύνουν οι ΙΚΔ;

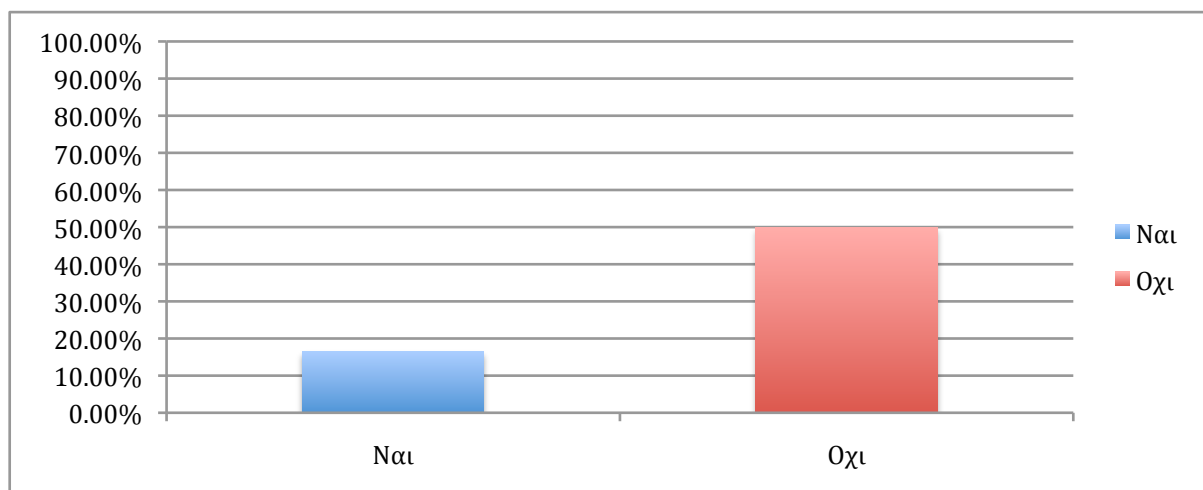
A	Επικοινωνία	3.65
B	Ψυχαγωγία	3.45
Γ	Γνωριμίες	2.50
Δ	Ενημέρωση	3.90

Η γνώμη των χρηστών για τους ΙΚΔ καταγράφηκε από την πιο κάτω ερώτηση. Ο πληθυσμός που ερωτήθηκε απάντησε ότι η χρήση των ΙΚΔ σε ένα μεγάλο ποσοστό (60%) ήταν ευχάριστη. Επιπλέον, ένα αρκετά μικρό ποσοστό (6.66%) απάντησε ότι ήταν λιγότερο ευχάριστη. Οι άλλες δυο επιλογές δυσάρεστη και λιγότερο δυσάρεστη βαθμολογήθηκαν με 0% (βλ.Πίνακα.4).

Πίνακας 4: Θα λέγατε ότι η χρήση των ΙΚΔ είναι:

Ευχάριστη	60%
Λιγότερο ευχάριστη	6.66%
Δυσάρεστη	0%
Λιγότερο δυσάρεστη	0%

Στην ερώτηση περί ύπαρξης δυσκολιών κατά την εισδοχή τους στους ΙΚΔ το μεγαλύτερο συμμετεχόντων (50%) απάντησαν αρνητικά και ένα αρκετά μικρό ποσοστό θετικά (16.60%). Ως εκ τούτου διαφαίνεται ότι αρκετοί άνθρωποι με αναπηρίες ανάλογα βέβαια με το είδος της αναπηρίας που αντιμετωπίζουν, θεωρούν ότι μπορούν να κάνουν χρήση ΙΚΔ, χωρίς δυσκολίες, κάτι που αποτελεί ένα θετικό στοιχείο τουλάχιστον για ένα μέρος του πληθυσμού (βλ.εικ.9).



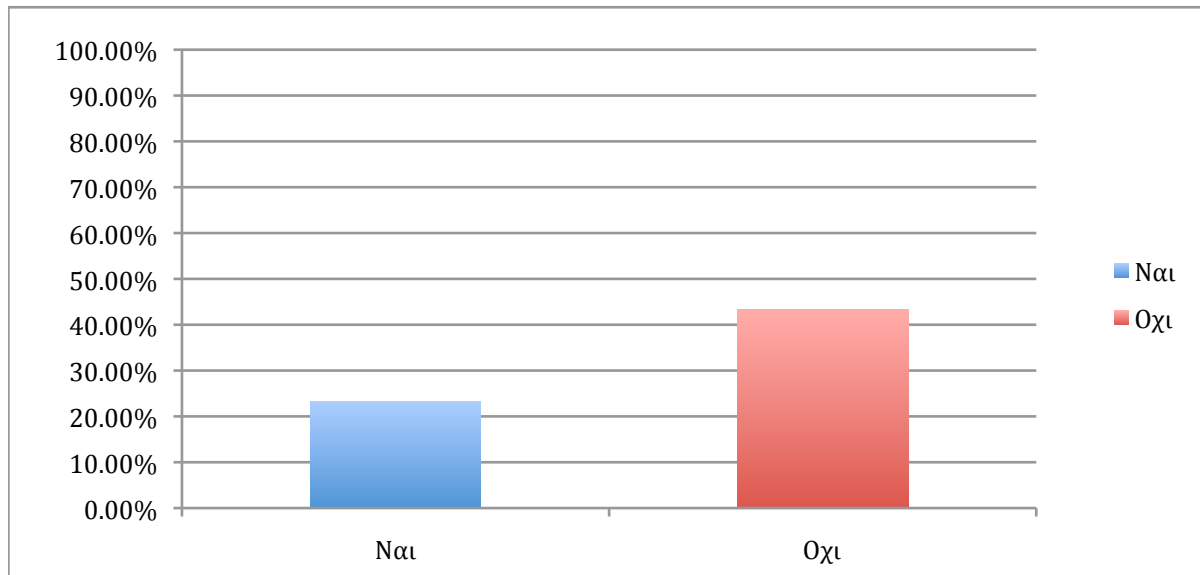
Εικόνα 9: Αντιμετωπίζετε δυσκολίες κατά την εισδοχή σας στους ΙΚΔ;

Εν συνεχεία το ποσοστό των συμμετεχόντων που ανέφεραν δυσκολίες στην πιο πάνω ερώτηση, κλήθηκαν να τις αναφέρουν στην ερώτηση “Ποιές δυσκολίες αντιμετωπίζετε κατά την εισδοχή σας στα Social Network Sites (Αναφέρετε)”.

Αν και δυσκολίες ανέφεραν επίσης και άτομα που απάντησαν αρνητικά, πιθανότατα σκεπτόμενοι τι δυσκολίες θα αντιμετώπιζαν σε περίπτωση που τα χρησιμοποιούσαν. Οι δυσκολίες που αναφέρθηκαν ήταν ανάλογες με το είδος αναπηρίας των συμμετεχόντων, για παράδειγμα άτομο με κινητικές αναπηρίες, ανέφερε τις κινητικές δυσκολίες ως πρόβλημα για την εισδοχή του στους ΙΚΔ. Άλλοι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι δεν αντιμετώπισαν μέχρι τώρα προβλήματα ή και ότι δεν τους πολυχρησιμοποιούν για να γνωρίζουν αν υπάρχουν δυσκολίες ή όχι. Σε άλλες περιπτώσεις αναφέρθηκε ως απάντηση ότι ένας χρήστης αντιμετωπίζει “Δυσκολία με το σχεδιασμό των Ιστοσελίδων γιατί δεν σχεδιάστηκαν με τα πρότυπα προσβασιμότητας”, θίγοντας θέματα προσβασιμότητας των ΙΚΔ. Συγχρόνως άτομο με οπτική αναπηρία απάντησε

“Δυσκολίες όσον αφορά προσβασιμότητα για παράδειγμα στο Facebook μπαίνει στην Facebook version που είναι πιο απλή από την αρχική (δείχνει πιο απλά τα post, δεν δείχνει παιχνίδια, στο κύριο site μπαίνει στα links). Το Twitter μπαίνει σε ειδική σελίδα για τους τυφλούς, μέχρι πέρυσι ήταν καλή φέτος χάλασε αν και δίνει την δυνατότητα χρήσης, αφού γράφτηκε ειδικά και για προσβασιμότητα τυφλών”.

Για να διαπιστωθεί εάν οι συμμετέχοντες ένιωθαν αποκλεισμένοι από τους ΙΚΔ και αν θεωρούσαν ότι τηρούνται οι προδιαγραφές για χρήση τους από όλους τους ανθρώπους, έγινε χρήση σχετικής ερώτησης. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (43.30%) απάντησε αρνητικά, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό (23,30%) δήλωσε ότι τηρούνται οι προδιαγραφές των ΙΚΔ, για χρήση από όλους τους ανθρώπους (βλ.εικ.10).



Εικόνα 10: Θεωρείται πως οι ΙΚΔ που χρησιμοποιείτε τηρούν τις προδιαγραφές για χρήση από όλους τους ανθρώπους;

Σε μια ανοικτού τύπου ερώτηση “Ποιές βελτιώσεις των Social Network Sites θα προτείνατε στους δημιουργούς τους; (Αναφέρετε)” οι συμμετέχοντες χρειάστηκε να προτείνουν εάν επιθυμούσαν τυχόν βελτιώσεις των ΙΚΔ στους δημιουργούς τους. Ορισμένοι κωφοί συμμετέχοντες δήλωσαν ως πρόταση για βελτίωση την προσθήκη ελληνικής γλώσσας. Ενώ άλλοι χρήστες με οπτική αναπηρία απάντησαν ότι “Η κεντρική ιστοσελίδα του facebook και του Twitter δεν είναι προσβάσιμη στα άτομα με προβλήματα όρασης και έτσι χρησιμοποιούν εναλλακτικούς τρόπους εισδοχής (Facebook mobile κτλ.)”. Συγχρόνως χρήστης με το ίδιο είδος αναπηρίας δήλωσε ότι χρειάζεται να γίνει “βελτίωση της προσβασιμότητας με αναγνώστες οθόνης ειδικά στις αρχικές σελίδες που υπάρχουν προβλήματα. Επιπλέον ότι “οι κεντρικές σελίδες είναι πιο καλά οργανωμένες αν δεν είχαν τόσα πράγματα για πιο καλή μετακίνηση”. Όσον αφορά βελτιώσεις στις εφαρμογές του Facebook αναφέρθηκαν στην κινητή τηλεφωνία. Άλλοι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι δεν έχουν κάτι υπόψη τους ή δεν έχουν σκεφτεί. Τέλος, στις βελτιώσεις έγιναν αναφορές στην προσβασιμότητα που

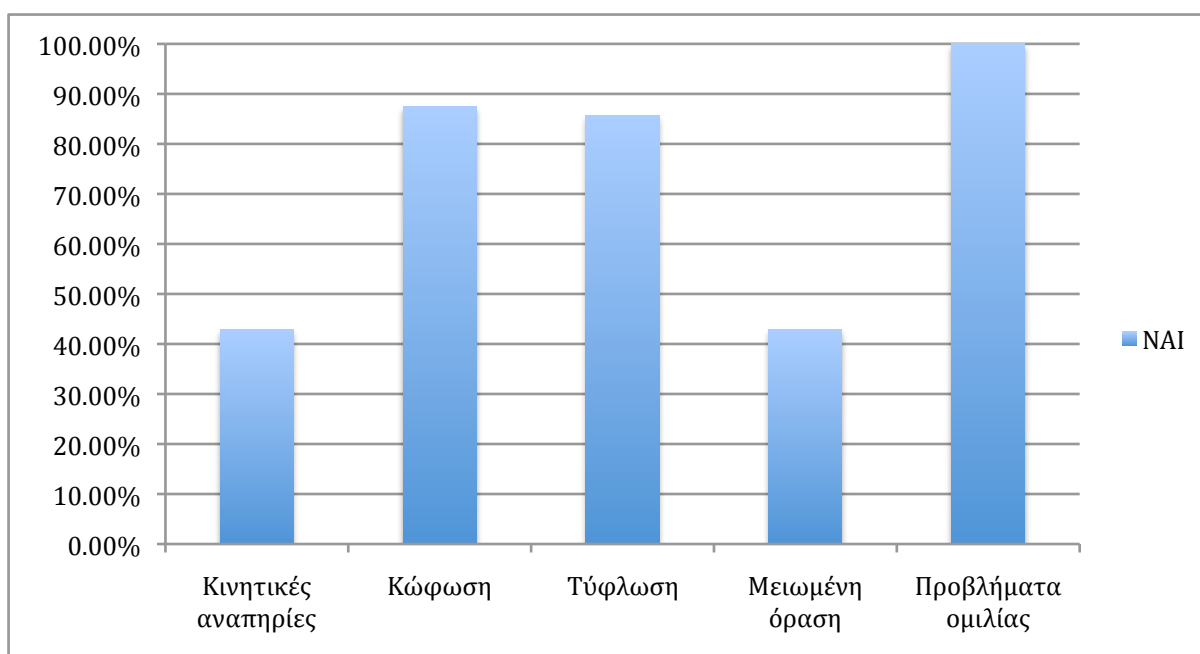
χρειάζεται να αποκτήσουν οι ΙΚΔ, στην απλοποίηση τους και στην εφαρμογή οδηγιών για τις ιστοσελίδες, για πιο εύκολη χρήση τους.

6.2 Συγκρίσεις

Σε αυτό το στάδιο χρειάστηκε να γίνει σύγκριση ορισμένων ερωτήσεων που κρίθηκαν σημαντικές. Η σύγκριση έγινε με το είδος της αναπηρίας των συμμετεχόντων και τις ερωτήσεις που επιλέχθηκαν, για να διαφανούν οι διαφορές ανά κατηγορία αναπηρίας.

6.2.1 Είδος αναπηρίας-χρήση ΙΚΔ

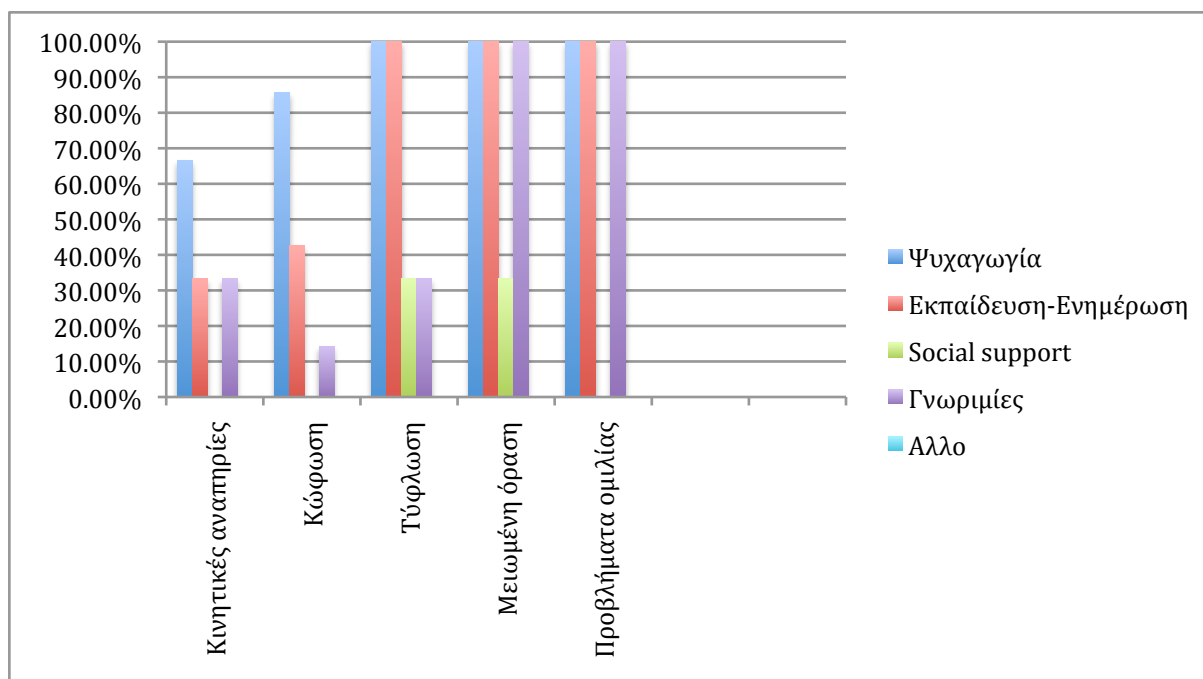
Η χρήση των ΙΚΔ συγκρίνεται με το είδος αναπηρίας για να διαφανεί ποιά είδη αναπηρίας κάνουν χρήση των ΙΚΔ περισσότερο. Τα αποτελέσματα δείχνουν να γίνεται περισσότερη χρήση ανάλογα με τα ποσοστά από τους ανθρώπους με προβλήματα ομιλίας (100%) αν και δεν είναι αντιπροσωπευτικά εφόσον ένας ήταν ο διαθέσιμος συμμετέχοντας αυτής της κατηγορίας. Ενώ μεγάλα ποσοστά χρήσης κατέχουν και οι άνθρωποι με κώφωση (87.50%), με τύφλωση (85.71%) και πιο μικρά οι άνθρωποι με κινητικές αναπηρίες και μειωμένη όραση (42.86%) (βλ.εικ.11).



Εικόνα 11: Σύγκριση είδους αναπηρίας-χρήσης ΙΚΔ

6.2.2 Είδος αναπηρίας-λόγοι χρήσης ΙΚΔ

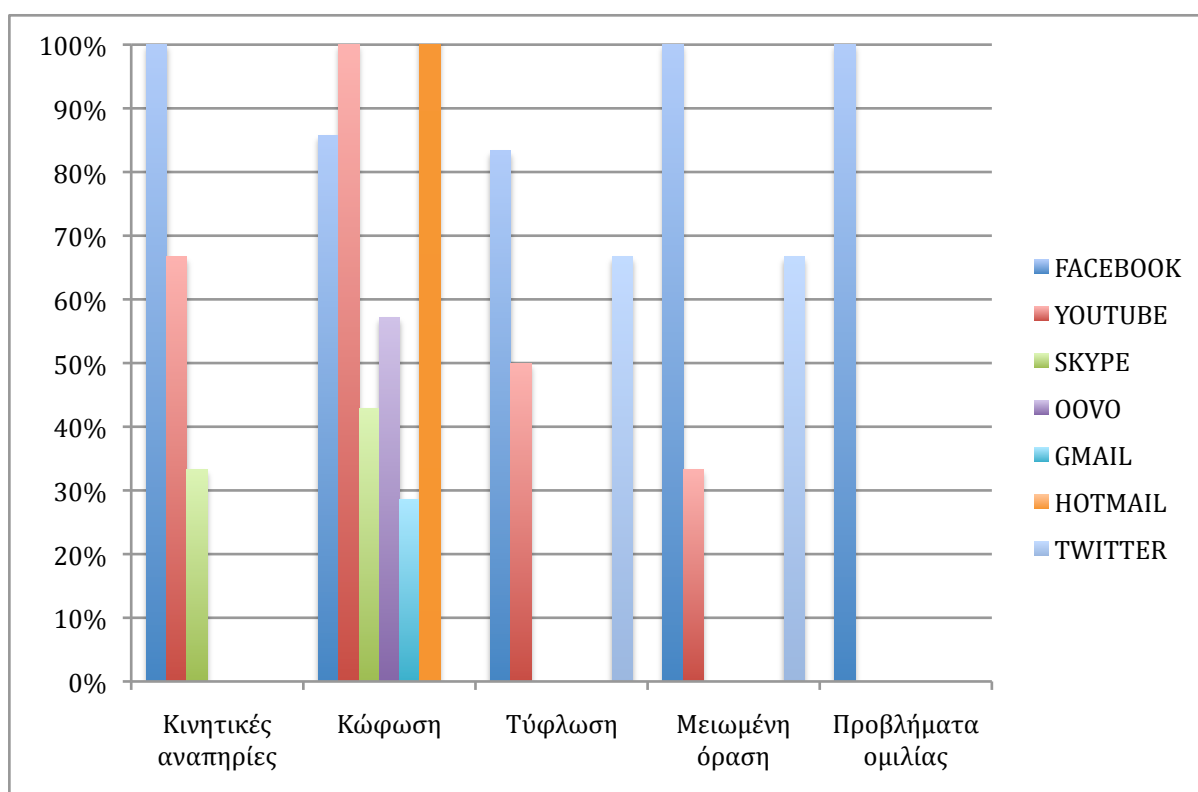
Στους λόγους χρήσης των ΙΚΔ όλα τα είδη αναπηριών που ερωτήθηκαν σε αρκετά μεγάλα ποσοστά απάντησαν την ψυχαγωγία. Συγκεκριμένα οι άνθρωποι με μειωμένη όραση, τύφλωση και προβλήματα ομιλίας έδωσαν το μεγαλύτερο ποσοστό προτίμησης (100%). Σε ελάχιστα χαμηλότερα ποσοστά κυμάνθηκαν οι άνθρωποι με κώφωση (85.71%) και οι κινητικές αναπηρίες (66.67%). Σε σχέση με την κατηγορία Εκπαίδευση-Ενημέρωση οι άνθρωποι με μειωμένη όραση, τύφλωση και προβλήματα ομιλίας έδωσαν το μεγαλύτερο ποσοστό (100%). Ενώ τα άτομα με κώφωση (42.75%) και με κινητικές αναπηρίες (33.33%) φαίνεται να χρησιμοποιούν λιγότερο τους ΙΚΔ για αυτό τον λόγο. Όσον αφορά την κατηγορία SocialSupport (κοινωνική στήριξη) μόνο οι άνθρωποι με μειωμένη όραση (33.33%) και τύφλωση την επέλεξαν (33.33%) ως λόγο χρήσης των ΙΚΔ. Στην επιλογή γνωριμίες τα μεγαλύτερα ποσοστά είχαν οι άνθρωποι με μειωμένη όραση (100%) και προβλήματα ομιλίας (100%). Επιπλέον οι άνθρωποι με κινητικές αναπηρίες και με τύφλωση κυμάνθηκαν σε ίδια ποσοστά (33.33%) και αυτοί με κώφωση (14.28%) είχαν την μικρότερη πιθανότητα να κάνουν χρήση με σκοπό τις γνωριμίες (βλ.εικ.12).



Εικόνα 12: Σύγκριση είδους αναπηρίας-λόγων χρήσης ΙΚΔ

6.2.3 Είδος αναπηρίας-ΙΚΔ που γίνεται χρήση

Σημαντικά αποτελέσματα λήφθηκαν από την ερώτηση όσον αφορά τους ΙΚΔ που χρησιμοποιούσαν οι χρήστες, που καθόρισαν οι ίδιοι, σε ανοικτού τύπου ερώτηση. Τα αποτελέσματα έδειξαν τις κινητικές αναπηρίες να αναφέρουν ότι κάνουν χρήση του Facebook, Youtube και Skype. Οι άνθρωποι με κώφωση απάντησαν να χρησιμοποιούν τα Facebook, Youtube, Skype, Gmail και Hotmail. Επιπλέον οι άνθρωποι με τύφλωση και μειωμένη όραση ανέδειξαν το Facebook, Youtube και Twitter. Τέλος το άτομο με προβλήματα ομιλίας απάντησε ότι χρησιμοποιεί το Facebook. Οι δυο επικρατέστερες ΙΚΔ που καταγράφησαν από τους ερωτηθέντες ήταν το Facebook και το Youtube (βλ.εικ.13).

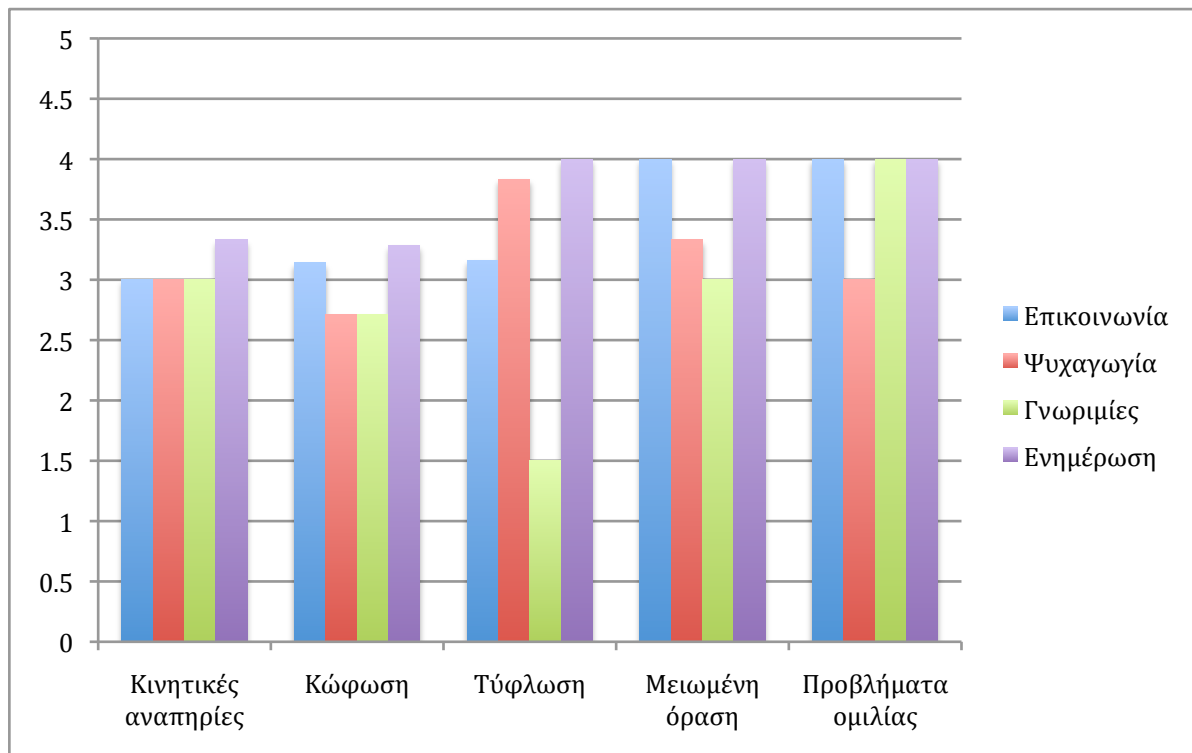


Εικόνα 13:Σύγκριση είδους αναπηρίας-ΙΚΔ που γίνεται χρήση

6.2.4 Είδος αναπηρίας-διευκολύνσεις από τη χρήση ΙΚΔ

Οι άνθρωποι με αναπηρίες αξιολογήθηκαν με βάση μια κλίμακα από το ένα μέχρι το πέντε σχετικά με τις πτυχές της ζωής τους που πιστεύουν ότι διευκολύνουν οι ΙΚΔ. Η κατηγορία που επιλέγηκε από το σύνολο των αναπηριών ήταν η Ενημέρωση. Οι κινητικές αναπηρίες (3.33/5) και οι άνθρωποι με κώφωση βαθμολόγησαν με μέτρια (3.28/5) την συγκεκριμένη κατηγορία. Ωστόσο οι υπόλοιπες κατηγορίες φάνηκε ότι πιστεύουν ότι διευκολύνουν πολύ

(4/5) οι ΙΚΔ τη ζωή τους. Την αμέσως πιο μεγάλη βαθμολογία έλαβε η κατηγορία της επικοινωνίας, όπου οι κινητικές αναπηρίες (3/5), οι άνθρωποι με τύφλωση (3.16/5) και κώφωση (3.14/5) απάντησαν μέτρια. Ενώ οι άνθρωποι με προβλήματα ομιλίας και μειωμένης όρασης απάντησαν με πολύ (4/5). Υψηλά επίπεδα προτίμησης πήρε και η κατηγορία Ψυχαγωγία. Το σύνολο των συμμετεχόντων απάντησε μέτρια με πολύ. Ειδικότερα την πιο μεγάλη βαθμολογία έδωσαν οι άνθρωποι με τύφλωση (3.83/5) που απάντησαν πολύ και ακολούθησαν οι υπόλοιπες αναπηρίες με μια μέτρια βαθμολογία (βλ.εικ.14).

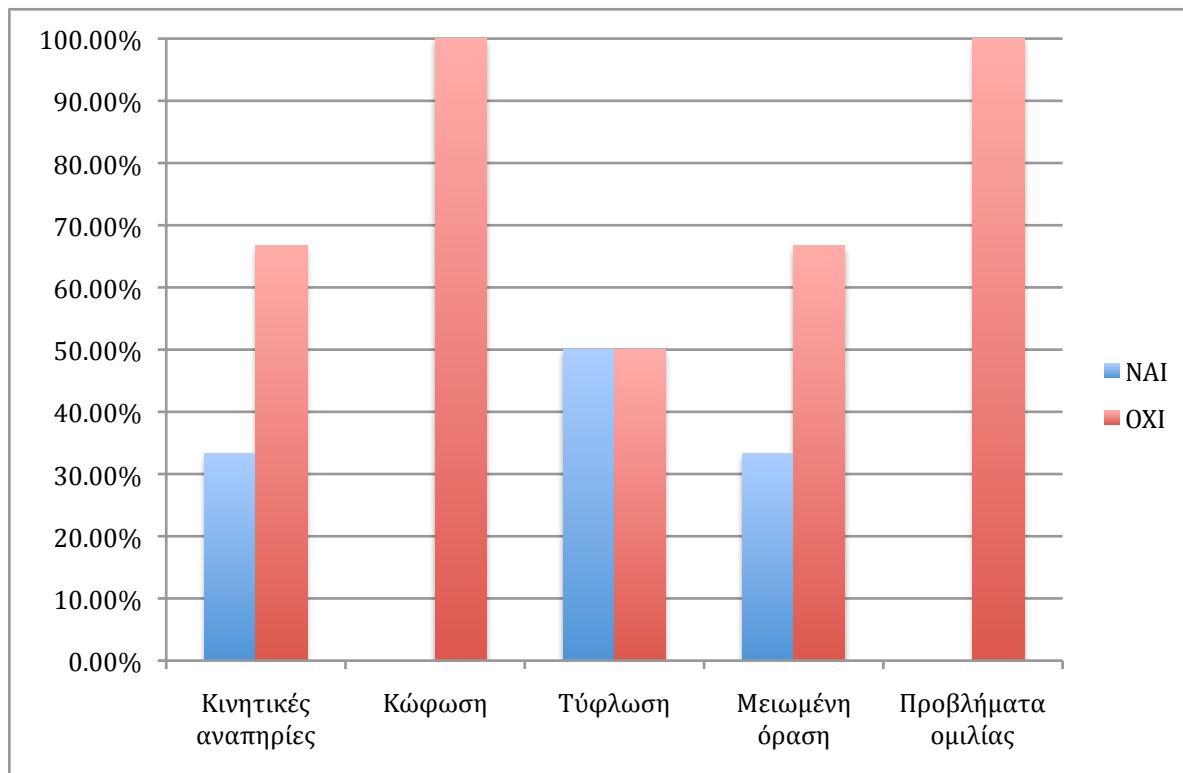


Εικόνα 14: Σύγκριση είδους αναπηρίας-διευκολύνσεων από τη χρήση ΙΚΔ

6.2.5 Είδος αναπηρίας-δυσκολίες εισδοχής σε ΙΚΔ

Σε ερώτηση σχετική με δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την εισδοχή τους σε μια ΙΚΔ οι άνθρωποι με αναπηρίες από όλες τις αναπηρίες απάντησαν αρνητικά. Συγκεκριμένα οι κινητικές αναπηρίες με ένα μεγάλο ποσοστό (66.67%) απάντησαν αρνητικά. Οι άνθρωποι με κώφωση βαθμολόγησαν με το μεγαλύτερο ποσοστό (100%) την μη ύπαρξη δυσκολιών. Οι άνθρωποι με τύφλωση έδωσαν θετική και αρνητική απάντηση στα ίδια ποσοστά (50%). Η κατηγορία της μειωμένης όρασης έδωσαν αρνητική απάντηση (66.67%) Επίσης το είδος

αναπηρίας με προβλήματα ομιλίας απάντησε αρνητικά. Συμπερασματικά τα άτομα με οπτική αναπηρία ήταν αυτά που ανέφεραν τις μεγαλύτερες δυσκολίες σε σχέση με τις υπόλοιπες (βλ.εικ.15).



Εικόνα 15: Σύγκριση είδους αναπηρίας-δυσκολιών εισδοχής σε ΙΚΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ/ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε διαφάνηκε ότι ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό μεταξύ των 30 ανθρώπων με αναπηρίες που ερωτήθηκαν κάνουν χρήση των ΙΚΔ. Συγκεκριμένα 20 άνθρωποι με αναπηρίες από τους 30 με ποσοστό 66.6%, απάντησαν θετικά στη χρήση των ΙΚΔ, δηλώνοντας χρήστες και οι υπόλοιποι 10 με ποσοστό 33.3% απάντησαν αρνητικά. Με το αποτέλεσμα αυτό απαντάται το βασικό ερώτημα της παρούσας πτυχιακής εργασίας που αφορά τη χρήση των ΙΚΔ από τον δείγμα πληθυσμού που μελετάται, αν και το αποτέλεσμα δεν είναι γενικεύσιμο. Οι πιο συχνοί λόγοι χρήσης των ΙΚΔ που καταγράφηκαν ήταν με σειρά προτίμησης η ψυχαγωγία, η εκπαίδευση-ενημέρωση, η κοινωνική στήριξη (social support) και οι γνωριμίες. Ως εκ τούτου οι άνθρωποι με αναπηρίες φαίνεται να κάνουν χρήση των ΙΚΔ περισσότερο για θέματα ψυχαγωγίας, όπως και για ενημέρωση για τον έξω κόσμο, ώστε να μην νιώθουν αποκλεισμένοι. Ενώ σε μικρότερα ποσοστά καταγράφηκαν η κοινωνική στήριξη από ανθρώπους με ίδιες αναπηρίες και η κατηγορία γνωριμίες που δεν φάνηκε να απασχολεί αρκετά τους χρήστες. Επιπλέον οι δυο επικρατέστερες ΙΚΔ που καταγράφηκαν από τους ερωτηθέντες ήταν το Facebook και το Youtube. Παρά τη δήλωση χρήσης των ΙΚΔ, οι χρήστες υπέδειξαν δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την εισδοχή τους σε σχέση με την προσβασιμότητα των εν λόγω ιστοσελίδων που δεν είναι σχεδιασμένες για όλους. Συγκεκριμένα τα άτομα με οπτική αναπηρία διαφάνηκε ότι αντιμετώπιζαν τις μεγαλύτερες δυσκολίες εισδοχής στους ΙΚΔ, με βάση τα ποσοστά. Τέλος η παρούσα έρευνα είναι πρωτότυπη ως προς το ότι γίνεται για τα Κυπριακά δεδομένα και διερευνά σε ένα μικρό βαθμό την χρήση ΙΚΔ από τα άτομα με αναπηρίες που διαμένουν στην Κύπρο αν και χρειάζεται εμβάθυνση και περαιτέρω έρευνα.

Τα άτομα με αναπηρίες μέσα από την έρευνα αυτή στον συγκεκριμένο πληθυσμό που ερωτήθηκε, διαφάνηκε ότι χρησιμοποιούν τους ΙΚΔ, σε ένα μεγάλο ποσοστό. Ωστόσο τα αποτελέσματα προέρχονται από ένα μικρό δείγμα, λόγω του ειδικού πληθυσμού και της δυσκολίας εντοπισμού διαθέσιμων ανθρώπων με αναπηρίες. Ως εκ τούτου δεν είναι αντιπροσωπευτικά, ούτε γενικεύσιμα στον ευρύ πληθυσμό ατόμων με αναπηρίες στην Κύπρο. Μελλοντικά θα ήταν καλό μελετηθεί η χρήση των ΙΚΔ από ένα μεγαλύτερο δείγμα πληθυσμού. Χρειάζεται ακόμη, να ερευνηθεί περαιτέρω η προσβασιμότητα στους ΙΚΔ και να δωθούν κατευθυντήριες γραμμές στους σχεδιαστές ιστοσελίδων, ώστε να σχεδιάζουν με βάση τα πρότυπα του Σχεδιασμού για όλους. Επιπλέον θα μπορούσε να μελετηθεί εις βάθος

η αλληλεπίδραση των ανθρώπων με αναπηρίες με τις ΙΚΔ, με μια παρατήρηση αυτού του πληθυσμού, κατά την χρήση των ΙΚΔ, για καλύτερα αποτελέσματα. Οι ΙΚΔ στο μέλλον μπορούν να προσφέρουν πολλά σημαντικά εφόδια και να συμβάλλουν στην καλιτέρευση της ζωής των ανθρώπων με αναπηρίες, φτάνει να καταστούν προσβάσιμες, εύχρηστες και λειτουργικές. Εφόσον όπως έχει διαφανεί και από συμπεράσματα της έρευνας αυτής για τους ανθρώπους με αναπηρίες, η χρήση των ΙΚΔ είναι ευχάριστη και διευκολύνει αρκετές πτυχές της ζωής τους.

Κλείνοντας το ψηφιακό χάσμα μεταξύ των ατόμων αναπηρίας και των ΙΚΔ είναι υπαρκτό, όπως διαφάνηκε και από τις παρατηρήσεις του δείγματος πληθυσμού που ερωτήθηκε στην παρούσα πτυχιακή. Ωστόσο τα άτομα με αναπηρίες αυτά χρησιμοποιούν τους ΙΚΔ, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε εναλλακτικούς τρόπους. Για να γεφυρωθεί το χάσμα αυτό χρειάζεται οι δυσκολίες αυτές να ξεπεραστούν, ώστε να υπάρξουν ίσα δικαιώματα στην πληροφορία στα άτομα με αναπηρίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αθανάσaina, Π. (2013). Τα κοινωνικά δίκτυα στο επίκεντρο της εξέλιξης του Ιστού. *H Καθημερινή*. Ανακτήθηκε 12 Απριλίου, 2013, από http://portal.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_kathciv_1_10/02/2009_266871
- AboutNing*. (2013). Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2013, από <http://www.ning.com/about-us/>
- Anderberg, P., & Jönsson, B. (2005). Being there. *Disability & Society*, 20(7), 719-733.
- A place of friends, a history of MySpace*. (2007). Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2013, από http://www.randomhistory.com/2008/08/14_myspace.html
- Bosworth, M. H. (2005). "What's Inside MySpace.com?" *ConsumerAffairs.com*. Ανακτήθηκε 11 Απριλίου, 2013, από http://www.consumeraffairs.com/news04/2006/03/myspace_inside.html.
- Bowker, N., & Tuffin, K. (2002). Disability discourses for online identities. *Disability & Society*, 17(3), 327-344.
- Boyd, D. (2004). Friendster and Publicly Articulated Social Networks. *Conference on Human Factors and Computing Systems (CHI 2004)*. Vienna: ACM, April 24-29, 2004.
- Boyd, D. (2006, March 21). Friendster lost steam. Is MySpace just a fad? *ApropheniaBlog*. Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2013, από <http://www.danah.org/papers/FriendsterMySpaceEssay.html>
- Boyd, D. M. & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of ComputerMediated Communication*, 13(1), 1-5.
- Boyd, D. (2008). *None of this is real*. In J. Karaganis (Ed.), *Structures of Participation*. New York: Social Science Research Council

- Beer, D. (2008). Social network(ing) sites.revisiting the story so far: A response to Danah Boyd & Nicole Ellison.*Journal of ComputerMediated Communication, 13*(2), 516-529.
- Bicen, H.,& Cavus, N. (2010). The most preferred social network sites by students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 2*(2), 5864-5869.
- Braithwaite, D. O., Waldron, V. R., & Finn, J. (1999). Communication of social support in computer-mediated groups for people with disabilities. *Health communication, 11*(2), 123-151.
- Cohen, R. (2003, July 5). Livewire: Web sites try to make internet dating lesscreepy. [Blog post].Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2013, απόhttp://www.zephoria.org/thoughts/archives/2003/07/05/livewire_web_sites_try_to_make_internet_dating_less_creepy.html
- Concoran, C, T. (2004). BlackPlanet’s Universe, *Standford Magazine*.
- DiMaggio, P., Hargittai, E., Celeste, C. & Shafer, S. (2004). *Digital inequality: from unequal access to differentiated use, in Social Inequality*, ed. K. Neckerman, Russell Sage Foundation, New York.
- Dobransky, K., & Hargittai, E. (2006). The disability divide in Internet access and use. *Information, Communication& Society, 9*(3), 313-334.
- DPI (1982). *Proceedings of the First World Congress. Singapore: Disabled People’s International*.
- ECOPLAN εταιρείαοικονομικώνκαιαναπτυξιακώνμελετώνΕ.Π.Ε. (2008). *Διά Βίον Μάθηση και Αναπηρία*. Ανακτήθηκε 12 Απριλίου, 2013, από<http://repository.edulll.gr/edulll/handle/10795/1054>
- Goldberg, S. (2007, May 13). Analysis: *Friendster is doing just fine*. Digital MediaWire. Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2013, από<http://www.dmwmedia.com/news/2007/05/14/analysis-friendster-is-doing-just-fine>

- Gordon, G. (2012). *The history of Social Networking*. Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2013, από <http://www.digitaltrends.com/features/the-history-of-social-networking/>
- Gill, K. (2004). Blogging, RSS and the Information Landscape: A Look at Online News. Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2013, από http://faculty.washington.edu/kegill/pub/gill_www2005_rss.pdf
- Guo, B., Bricout, J. C., & Huang, J. (2005). A common open space or a digital divide? A social model perspective on the online disability community in China. *Disability & society*, 20(1), 49-66.
- Hargittai, E. (2003). The digital divide and what to do about it. *New economy handbook*, 821-839.
- Hayes, B. (2000). Graph theory in practice: Part I. *American Scientist*, 88(1), 9-13.
- HMSO (1995). *Disability Discrimination Act*. London: HMSO
- Key facts about Facebook*. (2013). Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2013, από <http://newsroom.fb.com/Key-Facts>
- Leahy, D., & Broin, U. O. (2009). Social Networking Sites and Equal Opportunity: The Impact of Accessibility. Paper presented at *22nd Bled eConference, eEnablement: Facilitating an Open, Effective and Representative eSociety, Bled, Slovenia*, 17-31.
- Leaning, M. (2009). *The Internet, power and society: rethinking the power of the Internet to change lives*. Neal-Schuman Publishers, Inc: New York.
- Letourneau, C. (1998). *Accessible Web Design – a Definition*. Ανακτήθηκε 12 Απριλίου, 2013, από <http://www.starlingweb.com/webac.htm>
- Mahler, J. (n.d.). *Ryze business networking*. Ανακτήθηκε 13 Απριλίου, 2013, από <http://www.ryze.com/>

- Magid, L., & Collier, A. (2006). *MySpace Unraveled: What it is and how to use it safely*. Peachpit Press.
- Marwick, A. E. (2011). I tweet honestly, I tweet passionately: Twitter users, context \ collapse, and the imagined audience. *New Media & Society*, 13(1), 114-133.
- Mayhew, L., & Hall, S. I. (2001). Disability—Global trends and international perspectives. *Staple Inn Actuarial Society*.
- Mislove, A., Druschel, P., Bhattacharjee, B., Marcon, M & Gummadi, P. K (2007). Measurement and analysis of Online Social Networks. *Proceedings of the 7th ACM SIGCOMM conference on Internet measurement*. New York: ACM.
- Νομαρχιακός σύλλογος ατόμων με αναπηρίες (χ.χ.). Ανακτήθηκε 14 Απριλίου, 2013, από <http://www.amea-amyntaio.gr/index2.php?id=31>
- Norris, P. (2001) *Digital Divide: Civic Engagement, Information Poverty and the Internet in Democratic Societies*. New York: Cambridge University Press.
- OECD (2006), *OECD Information Technology Outlook 2006*, OECD, Paris, Ανακτήθηκε 14 Απριλίου, 2013, από www.oecd.org/sti/ito
- O'Shea, W. (2003, July 4-10). Six Degrees of sexual frustration: Connecting the dates with Friendster.com. Village Voice. Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2013, από <http://www.villagevoice.com/2003-06-03/news/six-degrees-of-sexual-frustration/>
- Πάσσας, Ι. Α. (2009). *Κοινωνικά Δίκτυα στο Internet. Η νέα πρόκληση στην επικοινωνία για τη νέα γενιά*. Ανακτήθηκε 8 Απριλίου, 2013, από www.delasalle.gr/nipia/blogfiles/Passas_Delasalle_8.4.2009.pps
- Paciello, M. (2000). *Web Accessibility for People with Disabilities*.
- Papacharissi, Z. (2011). *A networked self: Identity, community and culture on social network sites*. New York: Routledge.
- Powell, J. (2009). *33 Million people in the room: How to create, influence, and*

- run a successful business with social networking*. New Jersey: FT Press.
- Sundèn, J. (2003). *Material Virtualities*. New York: Peter Lang
- Taraszow, T., Aristodemou, E., Shitta, G., Laouris, Y., & Arsoy, A. (2010). Disclosure of Personal and contact information by young people in social networking sites: An analysis using Facebook profiles as an example. *International Journal of Media & Cultural Politics*, 6(1), 81-101.
- Thatcher, J., Burks, R.B., Heilman, C., Henry, S. L., Kirkpatrick, A., Lauke, P. H. et al. (2006). *Web accessibility: web standards and regulatory compliance*. USA: Friends of ED.
- Thelwall, M. (2009). Social network sites: users and uses. *Advances in computers*, 76, 19-73.
- Uzunboylu, H., Bicen, H., & Cavus, N. (2011). The efficient virtual learning environment: A case study of web 2.0 tools and Windows live spaces. *Computers & Education*, 56(3), 720-726
- Van Dijk, J. A. G. M. (2005) *The Deepening Divide*. London: Sage Publications.
- Warschauer, M. (2003). *Technology and Social Inclusion*. USA: MIT Press.
- Wentz, B., & Lazar, J. (2011, February). Are separate interfaces inherently unequal?: an evaluation with blind users of the usability of two interfaces for a social networking platform. In *Proceedings of the 2011 iConference* (pp. 91-97). ACM.
- Zaphiris, P & Zacharias, G. (2001). Website Content Accessibility of 30,000 Cypriot Web Sites. *Proceedings of the 8th Panhellenic Conference on Informatics*. Nicosia, Cyprus, November 8-10, 2001, pp. 128-136.
- Zajicek, M. (2007, May). Web 2.0: hype or happiness?. In *Proceedings of the 2007 international cross-disciplinary conference on Web accessibility (W4A)*(pp. 35-39). ACM.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

A. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΘΕΜΑ: Η χρήση των SocialNetworkSites από άνθρωπους με αναπηρίες στην Κύπρο

* Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και δεν πρόκειται να δημοσιευτούν τα στοιχεία σας πέραν των σκοπών της έρευνας για οποιονδήποτε άλλο λόγο.

Οδηγίες Χρήσεως:

Κυκλώστε τις απαντήσεις με τις οποίες συμφωνείτε ή συμπληρώστε όπου χρειάζεται.

A) ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο

α) Αντρας β) Γυναίκα

2. Ηλικία

α) 13-20 β) 21-28 γ) 29-36 δ) 37-44 ε) 45-52 στ) 60+

3. Οικογενειακή Κατάσταση

α) Άγαμος β) Έγγαμος γ) Σε σχέση δ) Χήρος/α ε) Διαζευγμένος/η

4. Ποιά είναι η φύση της αναπηρίας που αντιμετωπίζετε; (Αναφέρετε)

5. Η αναπηρία σας αποκτήθηκε εκ γενετής ή σε μεταγενέστερο στάδιο από ασθένεια ή ατύχημα;

α) Εκ γενετής β) Ασθένεια γ) Ατύχημα

6. Επαγγελματική Κατάσταση (Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μια απάντηση).

α) Μαθητής/τρια β) Φοιτητής/τρια γ) Άνεργος/η δ) Δημόσιος Υπάλληλος
ε) Ιδιωτικός υπάλληλος στ) Συνταξιούχος/α

7. Μορφωτικό Επίπεδο

α) Δημοτικό Σχολείο β) Γυμνάσιο γ) Λύκειο δ) Ανώτερες/Ανώτατες Σπουδές
(Πανεπιστήμιο, Σχολή, Κολλέγιο) ε) Μεταπτυχιακό

8. Επαρχία διαμονής

α) Λευκωσία β) Λεμεσός γ) Λάρνακα δ) Πάφος ε) Αμμόχωστος

B)ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ SOCIAL NETWORK SITES

9. Χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;

α) Ναι β) Όχι

10. Γνωρίζετε τι είναι τα Social Network Sites (πχ. Facebook, Youtube, LinkedIn, Twitter);

α) Ναι β) Όχι

11. Χρησιμοποιήσατε ποτέ Social Network Sites;

α) Ναι β) Όχι

A) Αν η απάντησή σας ήταν **ΑΡΝΗΤΙΚΗ** στην ερώτηση 11, απαντήστε μέχρι την ερώτηση 12.

Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο που διαθέσατε!

12. Για ποιούς λόγους δεν χρησιμοποιείτε Social Network Sites; (Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μια απάντηση).

- α) Μη χρήσιμα
- β) Δεν γνωρίζω τη χρήση τους
- γ) Δεν έχω υπολογιστή
- δ) Δεν έχω σύνδεση
- ε) Πολύ ακριβές υποστηρικτικές τεχνολογίες
- στ) Δεν έχω την ικανότητα/δεν μπορώ
- ζ) Για λόγους ασφαλείας
- η) Άλλο:

13. Για ποιούς λόγους χρησιμοποιείτε Social Network Sites; (Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μια απάντηση).

- α) Ψυχαγωγικούς
- β) Εκπαιδευτικούς - Ενημέρωση
- γ) Social Support
- δ) Γνωριμίες
- ε) Άλλο:

14. Ποιά Social Network Sites χρησιμοποιείτε πιο συχνά; (Αναφέρετε).

15. Για πόσες ώρες της ημέρας κάνετε χρήση των Social Network Sites;

- α) 0-2 β) 3-5 γ) 6-8 δ) 8+

16. Θα λέγατε ότι η χρήση Social Network Sites είναι :

α) Ευχάριστη β) Λιγότερο ευχάριστη γ) Δυσάρεστη δ) Λιγότερο δυσάρεστη

17. Με βάση μια κλίμακα από το 1 έως το 5 αξιολογήστε ποιές πτυχές της ζωής σας πιστεύετε ότι διευκολύνουν τα Social Network Sites.

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
	1	2	3	4	5
α) Επικοινωνία	1	2	3	4	5
β) Ψυχαγωγία	1	2	3	4	5
γ) Γνωριμίες	1	2	3	4	5
δ) Ενημέρωση	1	2	3	4	5

18. Αντιμετωπίζετε δυσκολίες κατά την εισδοχή σας στα Social Network Sites;

α) Ναι β) Όχι

19. Ποιές δυσκολίες αντιμετωπίζετε κατά την εισδοχή στα Social Network Sites; (Αναφέρετε)

20. Ποιές βελτιώσεις των Social Network Sites θα προτείνατε στους δημιουργούς τους; (Αναφέρετε)

21. Θεωρείται πως τα Social Network Sites που χρησιμοποιείτε τηρούν τις προδιαγραφές για χρήση από όλους τους άνθρωπους;

α)Ναι β) Όχι

22. Αν έχετε να κάνετε οποιαδήποτε άλλα σχόλια, προσθέστε τα πιο κάτω.

Ευχαριστώ πολύ για την συμμετοχή σας ☺

B. ΦΟΡΜΑ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

Αγαπητοί Γονείς/Κηδεμόνες

Είμαι φοιτήτρια στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και κάνω έρευνα για τη χρήση των SocialNetworkSites από άτομα με αναπηρίες στην Κύπρο για Πτυχιακούς σκοπούς. Για την έρευνα μου θα χρειαστώ τη συμμετοχή σε ερωτηματολόγιο ατόμων με αναπηρίες που χρησιμοποιούν ή όχι τα κοινωνικά δίκτυα (π.χ. Facebook, Youtube, Twitter).

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

1. Το ερωτηματολόγιο που θα δωθεί στα παιδιά σας διαβεβαιώνω ότι θα είναι **ΑΝΩΝΥΜΟ** και τα στοιχεία που θα απαντηθούν θα χρησιμοποιηθούν **ΜΟΝΟ** για σκοπούς της έρευνας που διεξάγω στο θέμα SocialNetworkSites και στη χρήση τους από άτομα με αναπηρίες.

2. Χρόνος Διάρκειας ερωτηματολογίου **10-15 λεπτά**.

Δηλώνω υπεύθυνα τα εξής :

Δέχομαι:

Ναι.....Οχι.....

Υπογραφή δηλούντος /δηλούσας

.....